

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Case Nurmijärvi

Tukipolkuja (2013 – 2016) Nurmijärven pilottihankkeen mallin-
nus

Tanja Lehtikuusi

Kansalaistoiminnan ja nuoristyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 02 / 2017

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Tanja Lehtikuusi	Sivumäärä 44 ja 3 liitesivua
Työn nimi Case Nurmijärvi, Tukipolkuja (2013 – 2016) Pilottihankkeen mallinnus	
Ohjaava opettaja Juha Niiranen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry / Heidi Puumalainen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö on kuvaus Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi 2013 - 2016 hankkeen Nurmijärven pilotista. Työ sisältää prosessikuvausten hankkeesta, prosessikuvausten pohjalta tehdyn esitteen sekä kyselytutkimuksen mahdollisesta toimintakulttuurin muutoksesta ylisektorissa yhteistyössä Nurmijärven alueella.</p> <p>Opinnäytetyö on Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n tilaama. Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi 2013 - 2016 hanke on Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n koordinoima hanke ja opinnäytetyön työelämäohjaajana on toiminut projektityöntekijä Heidi Puumalainen.</p> <p>Opinnäytetyön keskeisin elementti on hankkeessa kehitetyn yhteistyön ja kumppanuuden kehittämisen malli, joka on purettu osiin prosessikuvaus teorian mukaisesti kahdella tasolla, yleisellä sekä toimintatasolla uimaradoiksi sekä sanalliseksi selvitykseksi. Hankkeen kulku ja ydinprosessit ovat löytyneet mittavasta hankemateriaalista sekä projektityöntekijä Puumalaisen haastattelujen pohjalta. Ydinprosessit sekä löytynyt toimintamalli on hyväksytty hankkeessa mukana olleilla kumppaneilla.</p> <p>Prosessikuvauksessa kuvatussa keskeisessä toimintamallista on tehty esite, joka on ollut käytössä jo elokuusta 2016 alkaen. Esitteen tarkoitus on avata toimintamalli mahdollisimman selkeästi ja yksinkertaisesti sekä mielenkiintoisesti. Esitteessä tulee olemaan myös linkki opinnäytetyöhön, jolloin asiasta kiinnostuneet tahot voivat lukea siitä lisää.</p> <p>Opinnäytetyön kolmas osa toimii tukena prosessikuvausten toimintamallille. Siinä on selvitetty hankkeen vaikutusta mahdolliseen toimintakulttuurin muutokseen Nurmijärvellä. Vaikuttavuutta on selvitetty kyselytutkimuksen keinoin Webropol- kyselyllä, joka on lähetetty kaikille hankkeeseen jollain tapaa osallistuneille henkilöille. Vaikuttavuuskyselyt tulokset on esitetty arviointitutkimuksellisesta näkökulmasta, mutta niin, että vastaukset on esitetty sellaisenaan, tuottamatta niistä päätelmiä tai tulkintoja. Näin olen katsonut tilaajan saavan mahdollisimman realistisen kuvan hankkeen vaikuttavuudesta.</p> <p>Nurmijärvellä kehitetty toimintamalli on kiinnostava, osallistava ja tämän työn tulosten mukaan myös toimiva. Se vastaa omalta osaltaan muuttuvan palvelukentän, kunta-alan ja yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomaan tarpeeseen. Siihen osallistuneet tahot ovat suurelta osin kokeneet hankkeen vaikutuksen yhteistyöhön positiivisesti. Tärkeää hankkeen toimintamallin kehittämisessä onkin ollut, että se on kehitetty täysin tarvelähtöisesti. Hankkeen alussa projektityöntekijän tekemä tarvekartoitus on antanut hankkeelle ja toimintamallille monta näkökulmaa.</p> <p>Toimintamalli osoittautuu erinomaiseksi myös siksi, että se on helposti mallinnettavissa eri kokoihin organisaatioihin ja muokkautuu tekijänsä näköiseksi. Sen toteuttamiseen jossain toisessa organisaatiossa ei välttämättä tarvitse erillistä hanketta tai rahoitusta, vaan se on helposti toteutettavissa myös pienin resurssein. Kumppanuuksien ja yhteistyön kehittämiseen kiinnostuneille malli on siis mitä mainioin.</p> <p>Vaikuttavuutta on arvioitu talvella 2016, jolloin hanke oli vielä toimintavaiheessa. Nurmijärvellä todettiin, että yhteistyö on parantunut ja hyviä uusia alkuja on saatu alulle. Hankkeen jälkeinen aika näyttää, miten toimintamallit ovat juurtuneet ja hyvät alut kasvaneet isoiksi.</p>	
Asiasanat: prosessikuvaus, vaikuttavuus, toimintakulttuuri, ylisektorinen yhteistyö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Tanja Lehtikuusi	44 pages
Title Case Nurmijärvi, Tukipolkuja 2013-2016, modeling the pilot project of Nurmijärvi	
Supervisor(s) Juha Niiranen	
Subscriber and/or Mentor Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto / Heidi Puumalainen	
Abstract <p>This Thesis is description of Nurmijärvi commune pilot project called Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi 2013 - 2016. Thesis includes process description of project as such, brochure based on process description and study about possible change in operating culture in over sectorial collaboration at Nurmijärvi area.</p> <p>Central element of this thesis is co-operation and partnership model created in this project. This model has been deconstructed, based on theory of process description, in two different levels. In general level and operational level, divided in swimming track model and verbal explanation.</p> <p>The operating model which is described in the process description, has been presented in brochure, which has been in use since August 2016. The purpose of this brochure is to open this operating model as clearly as possible, simply and interestingly. There in the brochure will also be a link to the thesis, so those who are interested, can read more about it.</p> <p>The third part of the thesis is ment to be supporting the operating model, which has been opened in process description. In this part of thesis, I have studied the possible impact of the project to the operation culture of Nurmijärvi. Effectiveness has been studied by Webropol survey questionnaire, which is sent to all participants in the project. Effectiveness Survey results are shown from the evaluation study perspective. Results has been presented in such a way that the answers are written, without producing the conclusions or interpretations. This way the subscriber of the thesis will receive the most realistic picture of the project.</p> <p>This operating model developed in Nurmijärvi is interesting, participatory, and as I have studied, it is also functional. It will answer for its part to the need which comes from changes in municipal area, society and field of public service. The participating entities have experienced the impact of the project to the cooperation mostly positively. Very important part of this model development was, that is has been done entirely on a need basis. The project worker in Nurmijärvi made a need basis survey in various sectors, so that there is many aspects presented in the hole project.</p> <p>This operating model will prove its excellence, because it is easy to implement in different sized organizations and it is easy to modify. Its implementation in another organization does not necessarily need a separate project or funding, because it is also easy to implement with small resources. For those who are interested at developing partnerships and co-operation, this model is workable.</p> <p>Effectiveness has been evaluated in winter 2016, when the project was still in the operating stage. At Nurmijärvi we founded that cooperation has improved, and great new beginnings have been initiated. The time after the project will show, how the new ways of cooperation has rooted and good beginnings grown big.</p>	
Keywords: process description, effectiveness, operating culture, oversectorial cooperation	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2. NÄKÖKULMA	6
3. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	8
3.1 Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry	8
3.2 Nurmijärven kunta	9
3.3 Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi (2013 – 2016) hanke	9
3.4 Raha-automaattiyhdistys RAY	9
4. TUTKIMUSMENETELMÄT JA TIETOPERUSTA	10
4.1 Arviointitutkimus	10
4.2 Kyselytutkimus	11
4.3 Tukipolkuja 2013-2016- hankkeessa tuotettu materiaali	13
4.4 Prosessikuvaus	13
4.5 Prosessikuvauksen keskeisimmät käsitteet	14
4.5 Esite	15
5. TUKIPOLKUJA 2013 - 2016 HANKKEEN NURMIJÄRVEN PILOTIN PROSESSIKUVAUS	16
5.1 Yleisen tason kuvaus uimarata	18
5.2 Yleisen tason sanallinen kuvaus	19
5.3 Prosessitason kuvaus uimarata	21
5.4 Prosessitason sanallinen kuvaus	22
6. TULOKSET, MITÄ HANKE ON TUONUT MUKANAAN, MILTÄ SE NÄYTTÄÄ OSALLISTUJIIEN SILMIN?	25
6.1 Hankkeessa mukana, keitä he ovat?	26
6.2 Miten pilottihankkeessa oltiin mukana?	27
6.3 Mitä muuttui ja miten?	28
6.3 Millaisia haasteita yhteistyössä kohdattiin?	31
6.4 Kumppanuuden alkuja	33
7. LOPUKSI, MITÄ NURMIJÄRVEN PILOTTIHANKKEESSA TAPAHTUI?	35
LÄHTEET	38
LIITTEET	40

1 JOHDANTO

Suomalainen sosiaali- ja terveystalitiikka, julkinen palvelurakenne ja perinteinen kuntasektorin toimintakulttuuri ovat tänä päivänä mittavien muutosten kohteena (Särkelä, 2009). Yksi suurimmista muutoksista koskee kunta-alaa ja sen palvelurakennemuutosta, jonka vaikutukset näkyvät myös järjestöjen palvelutuotannossa sekä järjestöjen ja kuntien yhteistyössä. (Rantala & Sulkunen, 2006) Käynnissä oleva yhteiskunnallinen muutos ja sen tuomat haasteet koskevat varsinkin pienten kuntien asukkaita, koska yhä enenevässä määrin palvelut keskitetään suurempiin yksiköihin. Suuri kysymys on, kuinka kuntalaisten hyvinvoinnista pidetään kiinni yhä kauemmas karkaavilla peruspalveluilla ja kuka takaa palvelujen pysymisen ihmisten lähellä ja tavoitettavissa.

Nämä muutokset avaavat tilan, mutta luovat myös paineita ylisektorisen kumppanuuden ja yhteistyön kehittämiseksi. Järjestötoiminnan näkyväksi tekeminen ja yhteistyön kartoittaminen ja kehittäminen ovat ajankohtaisia ja tärkeitä asioita myös kunta-alan ja julkisten palvelujen näkökulmasta. Kolmannen sektorin, oppilaitosten ja julkisen sektorin yhteistyöllä olisi mahdollista vastata näihin tarpeisiin. Ongelma lienee kunnittain se, että aikaa ja resursseja yhteistyön koordinoimiseen ja kehittämiseen tuntuu olevan hyvin vähän tarjolla tai tietoisuus toisista toimijoista ja heidän toiminnostaan on rajallista.

Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry on omalta osaltaan ollut kehittämässä vastuuksia tähän. Yhdistyksen koordinoima Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi (2013 - 2016) hanke (jatkossa Tukipolkuja (2013-2016) hanke) on nimensä mukaisesti keskittynyt etsimään polkuja sosiaaliseen ja terveydelliseen hyvinvointiin. Hanke on ollut käynnissä kahdella paikkakunnalla Järvenpäässä ja Nurmijärvellä. Nurmijärven pilottihankkeessa on kehitetty polkuja kumppanuuteen ja toimivia malleja järjestöjen keskinäiseen sekä järjestöjen ja kunta-alan yhteistyön kehittämiseen. Hankkeessa on kerätty järjestötietoa ja tehty järjestöjen työtä ja toimintaa näkyväksi, saatu ihmisiä kokoontumaan yhteen yhteisen asian äärelle.

"Huomasin, että hei, tässä on kyseessä selkeästi prosessi"

Tukipolkuja (2013 - 2016) hankkeen projektityöntekijä Heidi Puumalainen

Tästä Puumalaisen ajatuksesta kehittyi opinnäytetyö. Tässä opinnäytetyössä esitellään Tukipolkuja (2013-2016) hanke prosessikuvauksen muodossa. Hanke on mallinnettu haastatteluiden ja hankkeessa tuotettujen materiaalien pohjalta. Prosessikuvauksesta on tilaajan pyynnöstä tehty yksinkertaistettu esite. Esite onkin opinnäytetyön varsinainen tuotos ja siinä esitellään hankkeessa tuotettu järjestöjen välisen sekä järjestöjen ja kunta-alan välisen kumppanuuden kehittämisen malli. Esite on ollut jo Keski-uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n ja Nurmijärven kunnan käytössä syksystä 2016 ja mukana mm. kuntamarkkinoilla syyskuussa 2016.

Hankkeen keskiössä on ollut löytää todellinen tarve kumppanuuksien kehittämiseksi järjestö- ja kuntaväen keskuudessa sekä toimivien mallien luominen vastaamaan näihin esiin tulleisiin tarpeisiin. Mutta mitä hankkeessa on oikeasti tapahtunut? Onko se vastannut kentältä nousseeseen tarpeeseen ja onko konkreettista muutosta yhteisen hyvän tekemisen toimintakulttuuriin saatu aikaan? Opinnäytetyössä esitellyn toimintamallin tueksi halusin selvittää, onko Nurmijärvellä ollut haasteita yhteistyön ympärillä ja onko hanke osaltaan vaikuttanut olemassa olevaan toimintakulttuuriin ja yleiseen hyvinvointiin kuntalaisten ja järjestötoimijoiden näkökulmasta. Viimeisenä osana opinnäytetyötä tarkastellaan tätä aihetta toimintakulttuurin muutoksen näkökulmasta.

2. NÄKÖKULMA

Idea opinnäytetyöhön tuli Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n Tukipolkuja (2013 - 2016) hankkeelta. Heillä oli tarve saada meneillään olevasta hankkeesta mallinnus ja prosessikuvaus. Opinnäytetyön kehitystehtävä tässä tapauksessa on siis valmiin hankkeen tarkastelu ja a) purkaminen prosesseiksi sekä b) vaikuttavuuden arviointi. Nurmijärven pilottihankkeessa mm. kehitettiin ylisektorista kumppanuutta sekä toimivia toimintamalleja yhteistyön kehittämiseksi. Yhteistyöhön ja kumppanuuteen on tässä opinnäytetyön prosessikuvauksessa sekä vaikuttavuuden tarkastelussa keskitytty järjestö-järjestö, järjestö-kunta sekä muun yhteistyön näkökulmista.

Halusin lähteä tekemään työtä, koska se on todella ajankohtainen. Hankkeessa voisi osaltaan olla vastauksia haasteisiin julkisten palveluiden järjestämisen osalta tulevien sote- muutosten aikana. Hankkeen aikana oli kehitetty tarvekartoituksen pohjalta monia toimivia malleja, jotka ovat helposti kopioitavissa ja mallinnettavissa myös muihin kuntiin tai organisaatioihin, joissa kumppanuuden kehittämiseksi on tarvetta. Niiden toteuttamiseen jossain muussa toimintaympäristössä tai organisaatiossa ei tarvita hanketta tai isoja resursseja, mistä syystä hankkeen prosessin esitteleminen mahdollisimman yksinkertaisesti ja mielenkiintoisesti tuntuu tärkeältä. Opinnäytetyöstä ja sen tuotoksesta tulee tilaajalle työkalu, jolla hankkeen toimintamalleja saa helposti markkinoitua ja vietyä eteenpäin. Esite on valmistunut elokuussa 2016 ja ollut jo käytössä ennen muun opinnäytetyön valmistumista mm. kuntamarkkinoilla ja muissa tilaisuuksissa, joissa Nurmijärven pilottihanketta on esitelty. Tilaaja on kokenut esitteen toimivaksi välineeksi hankkeen markkinoinnissa sekä sen tulosten hyödyntämisessä.

Opinnäytetyö rakentuu tästä lähtökohdasta kolmeen osaan. Hankkeessa on toteutunut prosessi, joka on mallinnettu prosessikuvaukseksi sen ydinprosessien osalta. Näiden prosessikuvausten pohjalta on tehty opinnäytetyön varsinainen tuotos, joka on esite hankkeen esittelyä varten. Esitteessä on hankkeen ydinprosessista, eli järjestö-järjestö sekä järjestö-kuntakumppanuuden kehittämisestä, selkeytetty yksinkertainen mallinnus sekä tekstiosio, jossa avainasiat on kirjoitettu auki. Esitteestä löytyy linkki opinnäytetyöhön, jolloin asiasta kiinnostuneet pääsevät lukemaan siitä laajemmin.

Opinnäytetyön kolmannessa osiossa hanketta on tarkasteltu toimintakulttuurin muutoksen ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Vaikuttavuutta selvitettiin webropol- kyselyllä. Kyselyn tulokset esitellään opinnäytetyössä puhtaasti vastaajien tuottamina analysoimatta syy- ja seuraussuhteita tai vetämättä niistä johtopäätöksiä. Katsoin tämän tuottavan tilaajalle eniten realistista ja tarpeellista tietoa hankkeen vaikuttavuudesta.

Jos tämän pilottihankkeen nähdään omalta osaltaan vaikuttaneen positiivisesti toimintakulttuuriin, antaa se hankkeelle lisäarvoa ja on hankkeen toimijoiden kannalta

oleellista tietoa toiminnan jatkuvuuden osalta. Vaikka hanke päättyy vuoden 2016 loppuun, on sen varsinaiset tulokset nähtävissä seuraavien vuosien aikana. Tulokset kertovat aikanaan kuinka kehitetyt toimintamallit on saatu juurrutettua ja ideat konkretisoitua toiminnan tasolle.

3. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Opinnäytetyön tilaaja on Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry, joka on koordinoi Tukipolkuja (2013-2016) hanketta. Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry on saanut rahoituksen hankkeeseen RAY:ltä ja sen pilottihankkeet ovat käynnissä Järvenpäässä sekä Nurmijärvellä. Tässä opinnäytetyössä mallinnetaan ainoastaan Nurmijärven pilottihankkeessa toteutuneita prosesseja.

3.1 Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry

Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry kuuluu Suomen suurimpiin järjestöjen järjestöihin. Se on aloittanut toimintansa 2007 nimellä Järvenpään Yhdistysverkosto ry. Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry sai alkunsa 2008, kun yhdistys laajeni koskemaan koko keskistä uutta maata ja yhdistysverkoston hallinnoima RAY rahoituksella toimiva kumppanuushanke Järjestöalo Järvenpäähanke käynnistyi. Nykyisin nopeasti kasvanut Keski-uudenmaan Yhdistysverkosto ry toimii Keski-Uudellamaalla. Yhdistys toimii Järvenpäästä käsin vanhan Sahan-koulun tiloissa, joka toimii samalla järjestöalona. Jäsenjärjestöjä Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:llä on vs. toiminnanjohtaja Alicia Perhon mukaan 48, ja ihmisiä- jäsenyhdistysten jäseniä on verkoston vaikutuspiirissä noin 32 000.

Yhdistyksen palkkalistoilta löytyy toiminnanjohtaja, yhteisökoordinaattori, järjestöassistentti, projektipäällikkö, projektityöntekijä sekä yhteisökeskusemäntä.

Yhdistysverkoston tehtävä on mahdollistaa Keski-Uudellamaalla toimivien yhdistysten verkostoituminen, yhdistysten sekä keskinäisen vuoropuhelun että vuoropuhelun yhdistysten ja asukkaiden, vapaaehtoisten, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Yhdistysverkoston hallinnoima Sahan koulu Järvenpäässä toimii järjestöalona.

Yhdistysverkosto toimii RAY:n rahoituksella. (Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry internetsivusto)

3.2 Nurmijärven kunta

Nurmijärvi on Keski-Uudellamaalla sijaitseva kunta. Kunnan väkiluku on 42 050 ja on näin ollen suurin kunta Suomessa, joka ei kutsu itseään kaupungiksi. Nurmijärvi on alueeltaan laaja ja koostuu kolmesta suuresta taajamasta sekä useista pikkukylistä, mikä tuo osaltaan haasteita yhteistyölle, järjestäytymiselle sekä kumppanuuden kehittämiseksi.

Nurmijärven kunta on muuttovoittokunta, ikäjakauman perusteella kuntaan muuttaa erityisesti lapsiperheitä muualta pääkaupunkiseudulta. (Nurmijärven kunta internetsivusto)

3.3 Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi (2013 – 2016) hanke

Tukipolkuja (2013 - 2016) hanke on nimensä mukaisesti hanke, jossa haetaan ja kehitetään uusia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen keinoja, malleja ja mahdollisuuksia. Muita hankkeen keskeisiä tavoitteita ovat mm. erityyppisten kumppanuuksien rakentaminen ja mahdollistaminen, yhdistysten ja järjestöjen sisäisen ja välisen toiminnan kehittäminen sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen. Tukipolkuja pilottihankkeet toimivat Järvenpäässä ja Nurmijärvellä. Hanke on käynnistynyt vuonna 2013 ja toimii RAY:n rahoituksella. Hankkeessa on töissä kaksi työntekijää, projektipäällikkö Anne Turunen ja Projektityöntekijä Heidi Puumalainen. Pilottihankkeet ovat toteutuneet tarvelähtöisiltä toiminnoiltaan keskenään hyvin erilaisina.

(Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry internetsivusto, hankkeet)

3.4 Raha-automaattiyhdistys RAY

RAY on perustettu vuonna 1938 kahdeksan hyväntekeväisyysjärjestön ja valtiovallan toimesta. Sillä on ollut aina yksinoikeus raha-automaattitoimintaan ja niistä kertyvillä varoilla on ollut tarkoitus tukea suomalaisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaa.

Ray tukee nykyisin vuosittain noin 800 järjestön toimintaa yli 300 miljoonalla eurolla. Avustuksilla vastataan ajankohtaisiin terveys- ja hyvinvointiin liittyviin haasteisiin. RAY:n avustusosasto on muuttunut 1.1.2017 alkaen STEA:ksi, mutta Tukipolkuja (2013-2016) hankkeen rahoitus saatiin silloiselta RAY:ltä.
(RAY internetsivusto)

4. TUTKIMUSMENETELMÄT JA TIETOPERUSTA

Koska tämä opinnäytetyö koostuu kolmesta osasta, on tietoperusta kerätty näiden kolmen osion ympärille ja tästä syystä sisältää myös erilaisia tutkimuksellisia lähestymistapoja. Opinnäytetyö asemoituu arviointitutkimuksen määreiden mukaisesti ja hankkeen mallintaminen prosessikuvaukseksi on tehty prosessikuvauksen teoreettisen viitekehyksen mukaisesti.

Materiaalia hankkeen vaikuttavuudesta tai mahdollisen toimintakulttuurin muutoksesta kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella, tässä tapauksessa Webropol-kyselyllä. Kysely tuotti paljon tietoa hankkeeseen osallistuneiden näkökulmasta heidän huomioistaan ja kokemuksistaan.

Kaikki hankkeessa tuotettu materiaali on ollut myös käytössäni, joten sisältö muotoutuu pitkälti sekä niiden että projektityöntekijän haastatteluiden ja kyselyn vastausten mukaan.

4.1 Arviointitutkimus

”Hyvässä arvioinnissa ei arvostella eikä tehdä puutelistoja vaan tuotetaan havaintoja, päätelmiä ja kehittämissuosituksia arvioinnin kohteen vahvuuksista ja parantamisen paikoista: hyvät ja huonot asiat esitetään tasapainoisesti.” (Petri Virtanen, 2007)

Mahdollisen toimintakulttuurin muutoksen näkyväksi tekemiseen on käytetty arviointitutkimuksellista lähestymistapaa ja näin ollen osa työstä asemoituu arviointitutkimuksen määritelmien mukaan, mutta ei ole kokonaisuutena varsinaisesti arviointitutkimus. Opinnäytetyö eroaa arviointitutkimuksesta mm. siten, että arviointitutkimuksessa tuotetaan kehittämissuosituksia tutkijan toimesta, kun taas tässä opinnäytetyössä halutaan tuoda esille projektissa mukana olleiden tuottamia kehittämissuosituksia

omien ehdotuksien sijaan. Opinnäytetyö on kuitenkin kokonaisuutenaan tehty näkökulmasta, jossa Virtasen (2007) mukaan tuodaan esille päätelmiä ja kehittämissuhteita havaintojen pohjalta ja jossa ns. positiivisia ja negatiivisia havaintoja ei ole arvioitu.

Sulkunen (2005, 39-41) taas toteaa arvioinnin ja arviointitutkimuksen olevan kaikkea muuta kuin tutkimusohjelman, mutta kuvaa sitä samalla tärkeäksi ilmiöksi mm. yhteiskuntatieteissä. Sulkusen (2005) mukaan arviointitutkimus sijoittuu jonnekin hallinnon ja tutkimuksen välimaastoon ja on yleisesti käytetty mm. julkisen hallinnon rahoittaman toiminnan tutkimiseen ja arviointiin.

Koin tärkeänä esittää hankkeen niin puhtaasti sen tekijöiden ja siihen osallistuneiden ihmisten näköisenä kuin mahdollista. Tarkastellessani erilaisia tutkimuksellisia lähestymistapoja arviointitutkimus vaikutti antavan tähän vapaimmat kädet.

4.2 Kyselytutkimus

Kuten edellä on mainittu, myös pilottihanketta koskevat kehitysehdotukset sekä ajatukset hankkeesta ja sen vaikutuksista on haluttu esittää puhtaasti projektiin osallistuneiden omina mielipiteinä. Näiden mielipiteiden selvittäminen toteutettiin Webropol-kyselyllä. Kyselyyn valittiin perusjoukko, joka pitää sisällään kaikki hankkeeseen jollain tapaa osallistuneet henkilöt, jotka ovat antaneet yhteystietonsa hankkeen työntekijöille. Kysely lähetettiin 254:lle henkilölle ja vastauksia saatiin 48. Vastausprosentiksi muodostui näin ollen 18,9 %, joka on tyypillistä tämän tyyppisille kyselyille.

Kysely (LIITE 2) rakentuu avoimista kysymyksistä ja strukturoiduista vaihtoehtokysymyksistä, jotka on rakennettu Likert-tyyppisen mittariston mukaan. Likert-mittareilla mitataan tyypillisesti mielipidettä, tyytyväisyyttä motivaatiota tai muuta vastaavaa sisäistä tuntemusta yleensä enemmän tai vähemmän tyypillisellä asteikolla. Klassinen Likert-mittari on viisi portainen niin että se ankkuroituu yleensä ”täysin samaa mieltä – täysin eri mieltä” (positiivinen-negatiivinen skaala) välille sisältäen neutraalin vaihtoehdon keskellä. Tässä kyselyssä mittari on kuusiportainen ja rakennettu positiivinen-positiivinen skaalalle, niin että keskellä ei ole moniselitteistä vaihtoehtoa vaan neutraali vaihtoehto sijoittuu kohtaan kuusi. Tähän päädyttiin siksi, että opinnäytetyön tilaaja halusi mittaristosta positiivisen, mutta neutraalin vaihtoehdon koettiin olevan

kuitenkin tärkeä. Mittaristoa rakentaessa pohdimme, että näin saadaan enemmän sisällöllisiä vastauksia. (Metsämuuronen, 17,18, 2002)

Kysely rakennettiin kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa pohdin, mitä tietoa tarvitsen hankkeesta ja sen toimintaympäristöstä. Kyselyn ensimmäinen versio testattiin opinnäytetyön tilaajalla, jonka jälkeen kysymyksiä vähennettiin ja kysymysten muotoilua muokattiin. Toisessa vaiheessa lomake korjattiin testauksen tulosten mukaiseksi. Muokattu versio kyselystä testattiin jälleen opinnäytetyön tilaajalla, jonka jälkeen lomaketta muokattiin tilaajan toiveiden mukaisesti. Tämän jälkeen kyselyä testattiin sekä tilaajalla että muutamalla hankkeen kannalta oleellisella toimijalla. Seuraavassa vaiheessa kysely muokattiin lopulliseen muotoonsa ja valmis lomake esitestattiin samalla ryhmällä. Valmiissa lomakkeessa oli 12 kysymystä, joista neljä vaihtoehtokysymystä ja kahdeksan avointa kysymystä.

Kyselyn strukturoitujen vaihtoehtokysymysten vastaukset on mallinnettu graafisiksi kuviksi, joista vastauksia voi tarkastella visuaalisesti sekä purettu sanalliseksi selvitkiseksi.

Avoimet kysymykset on purettu käyttäen sisällönanalyysimuotoista lähestymistapaa. Sisällönanalyysissä tarkastellaan tekstimuotoisia aineistoja, jotka voivat olla purettuja haastatteluja, raportteja tai vaikka kyselylomakkeen avointen kysymysten vastauksia. Tutkittavasta ilmiöstä ja siitä saadusta aineistosta on tarkoitus muodostaa tiivistetty kuvaus, joka puolestaan kytkee tulokset esimerkiksi sitä koskeviin muihin tutkimustuloksiin. Tässä opinnäytetyössä avoimista vastauksista on pyritty löytämään 2 – 4 teemaa / kysymys, joiden alle vastaukset on purettu ja aineisto saatu näin tiivistettyä. Vastauksia ei ole purettu vastaajaryhmittäin, koska vastaajien määrä / ryhmä on sellainen, että vastaajien anonymiteettiä ei voida taata. (KvaliMOTV, internetsivusto)

Kyselyn lähetekirjeessä kerrottiin lyhyesti kyselyn liittyvän Tukipolkuja hankkeeseen ja vastaajien valikoituneen hankkeeseen osallistumisen mukaan. Vastausaika oli neljä viikkoa, muistutuskirje lähti puolessa välissä vastausaikaa. Kysely toteutettiin helmimaaliskuussa 2016, jolloin hanke oli vielä toiminnassa.

4.3 Tukipolkuja 2013-2016- hankkeessa tuotettu materiaali

Suuri osa opinnäytetyön sisällöstä on jalostunut hankkeessa tuotetusta materiaalista sekä projektityöntekijän haastatteluista, joista olen poiminut opinnäytetyön kannalta oleellisimman tiedon tietoperustaan. Hankkeessa tuotettu materiaali koostuu:

- 1) tapahtumakutsuista, tapahtumien ohjelmista sekä tapahtumissa, työpajoissa ja pienryhmissä työstytyjen aiheiden kirjauksista ja yhteenvedoista
- 2) Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n hankehakemuksesta sekä toimintasuunnitelmista ja väliraportista.

Hankemateriaali on ollut monimuotoista ja sisällöllistä tietoa mm. pienryhmätyöskentelyistä ja erilaisista tapahtumista on ollut paljon.

Projektityöntekijä Heidi Puumalainen on osallistunut sisällön tuottamiseen useiden haastattelujen ja sähköpostikeskustelujen myötä erittäin aktiivisesti. Lisäksi hän luovuttanut käyttööni kaiken em. materiaalin.

4.4 Prosessikuvaus

Sisällöllisesti prosessikuvaus rakentui hankemateriaalin ja Puumalaisen haastattelujen pohjalta.

Prosessikuvauksen teoreettisena tietoperustana käytettiin Luukkonen, Mykkänen, Itälä, Savolainen & Tammisen (2012) Itä-Suomen yliopiston ja Aalto-yliopiston Solea-hankkeesta tekemää raporttia "Toiminnan ja prosessien mallintaminen, Tasot, Näkökulmat ja esimerkit" sekä Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan "JHS 152 Prosessien kuvaaminen" ohjeistusta

Prosessi on tapahtumaketju, jolla on tietty suunta ja jossa toisiinsa liittyvät toistuvat toiminnot ja niiden toteuttamiseen liittyvät resurssit muodostavan sarjan tapahtumia. Prosessilla on alku ja loppu ja sillä on aina jokin tuotos. (Luukkonen ym.2012, 8)

Prosessikuvaus on työväline johdolle, kehittäjille, palveluvastaaville sekä tieto- ja asiakirjahallinnolle. Prosessikuvausta taas tehdään joko löytääkseen kehityskohtia toiminnoista tai selvittääkseen mitä jossain tuotanto/ tapahtumaketjussa tapahtuu. organisaation toimintatapoja kuvaamalla voidaan mm. auttaa järjestämään organisaatioiden välistä yhteistyötä. (JHS internetsivusto)

Luukkonen ym. (2012, 36 - 39) mukaan prosesseja voidaan kuvata kuudella tasolla sen mukaan mistä näkökulmasta, mihin tarpeeseen ja kenelle kuvausta tehdään. Prosessikuvauksen kuusi tasoa ovat konteksti, yleiskuva, prosessi, toiminto, tehtävä ja teko. Tasot erottuvat toisistaan kuvausten sisällön osalta mikä tarkoittaa, että eri tasoilla kuvataan eri asioita, joista mallintamiselle asetettujen tavoitteiden kannalta oleellisimpia kuvataan tarkemmin.

Prosessien kuvaustapoja on monia erilaisia ja useat niistä sopivat käytettäväksi monella eri tasolla. Tässä opinnäytetyössä esitellään kuvausmalleista uimarata, jota käytetään sekä yleisen tason että siitä aliprosessina erotetun prosessin toimintatason kuvauksessa.

4.5 Prosessikuvauksen keskeisimmät käsitteet

Prosessi

Joukko toimintoja, jotka liittyvät toisiinsa muodostaen tapahtumaketjun, jossa prosessin syötteet muuttuvat tuotoksiksi

Prosessiaskel

Tarkoittaa prosessin tai jonkun sen osan siirtymistä vaiheesta toiseen toisin sanoen etenemistä.

Prosessikaavio

Prosessikaavio on graafinen esitys prosessin toiminnoista, josta näkee ketjun toimintojen järjestyksen ja niiden riippuvuuden toisiinsa nähden. Kaaviossa käytetään sovit-
tuja symboleja prosessin toiminnoille, tuotteille ja tietovirroille.

Prosessikartta

Prosessikartalla tarkoitetaan yleensä graafista kuvausta, joka on tehty tärkeimmistä prosesseista ja niiden yhteyksistä organisaation tasolla.

Prosessin omistaja

Prosessin omistaja on toimija, joka vastaa prosessin kehittämisestä, toiminnasta ja tuloksesta.

Syöte

Syötteeksi kutsutaan tietoja ja materiaalia, joita syötetään prosessiin. Tällä ei tarkoiteta prosessin resursseja kuten rahaa, laitteita tai ihmisten osaamista.

Tehtävä

Käsittelyvaihe, joka on yleensä yksilön tai ryhmän suorittama käytännön toimenpide.

Toiminto

tarkoittaa tehtävä joukkoa, jotka saavat aikaan tuloksen.

Tuotos

tarkoittaa lopputulosta, joka saadaan aikaiseksi toimintojen, tehtävien tai prosessien myötä

Tukiprosessi

Tukiprosessit luovat edellytykset ydinprosessien toiminnalle ja avustavat näitä.

Uimarata

Yksi prosessikuvauksessa käytetyistä graafisista kuvausmalleista, jolla ilmaistaan eri rooleja. Roolit kuvataan omana uimaratanaan ja jokaiselle radalle kuvatut prosessiaskeleet kuuluvat tämän roolin vastuulle.

Ydinprosessi

Ydinprosessit liittyvät usein suoraan asiakkaiden palveluun ja ovat tietenkin keskeisiä organisaation toiminnalle.

4.5 Esite

Opinnäytetyön tilaaja tarvitsi hankkeesta mallinnuksen hankkeen esittelyä varten. Prosessikuvaus uimaratoineen onkin tässä työssä eräänlainen välivaihe. Saadakseni esitteeseen valmiiksi yksikertaisen mallinnuksen, jonka kautta hankkeen ydinprosessi aukeaa esitettä lukevalle asiasta tietämättömälle ensilukemalla, minun oli ensin selvi-

tettävä koko hankkeen kulku, kirjoitettava prosessikuvaus ja ”puristettava” siitä mallinnusversio esitteeseen.

Prosessikuvauksen valmistuttua, työstin sen pohjalta monia erilaisia versioita mallinnuksen rungoksi, joita arvioimme tilaajan kanssa yhdessä. Mallinnuksen runko on eräänlainen kaavio sekin, mutta hyvin tyyllitelty versio alkuperäisestä uimaradasta. Kun paras mahdollinen mallinnusrunko löytyi, tilaaja tarkastutti sen vielä omalla esimiehellään sekä Nurmijärven kunnan edustajalla. Oikean mallinnuksen varmistuttua kirjoitin auki kaavion avainkohdat käyttäen prosessikuvauksen sanallista kuvausta apuna. Tämän tekstin tarkoitus on toimia eräänlaisena sanallisena karttana vieressä olevalle kaaviolle. Myös teksti tarkistutettiin samoilla henkilöillä kuin mallinnuksen runko. Runkoa ja tekstiä muokattiin näissä vaiheissa useita kertoja.

Lopullisten rungon ja tekstin valmistuttua tein useita vaihtoehtoisia visuaalisia versioita esitteestä, joista tilaaja valitsi kehityskelpoisimmat. Kehitin näitä eteenpäin ja monien kehitysversioiden jälkeen syntyi valmis esitemalli. Esitteen prosessikaavio ja sanallinen kartta sekä kansi- ja takalehti-informaatioineen pysyvät samana, värimaailma on muutettavissa tilaajan toiveiden mukaisesti.

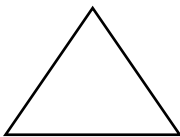

5. TUKIPOLKUJA 2013 - 2016 HANKKEEN NURMIJÄRVEN PILOTIN PROSESSIKUVAUS

Kuvaan Tukipolkuja 2013 - 2016 hankkeen kahdella prosessitasolla. Koko hanke kuvataan yleisellä prosessitasolla. Yleisen tason kuvauksessa kuvataan hanke suunnitteluvaiheesta syksyyn 2015. Yleistasolta on erotettu yksi ydinprosesseista aliprosessiksi, joka puretaan prosessitasolla. Tämä kuvaus pureutuu hankkeessa kehitetyn mallin aukaisemiseen tarkemmin. Uimaratakuvaukset ovat osittain päällekkäisiä, koska opinnäytetyössä keskitytään tarkastelemaan järjestö-järjestö, järjestö-kunta ja muun yhteistyön kehittämistä, joka prosessina on myös osa koko hankkeen isompaa kokonaisuutta.

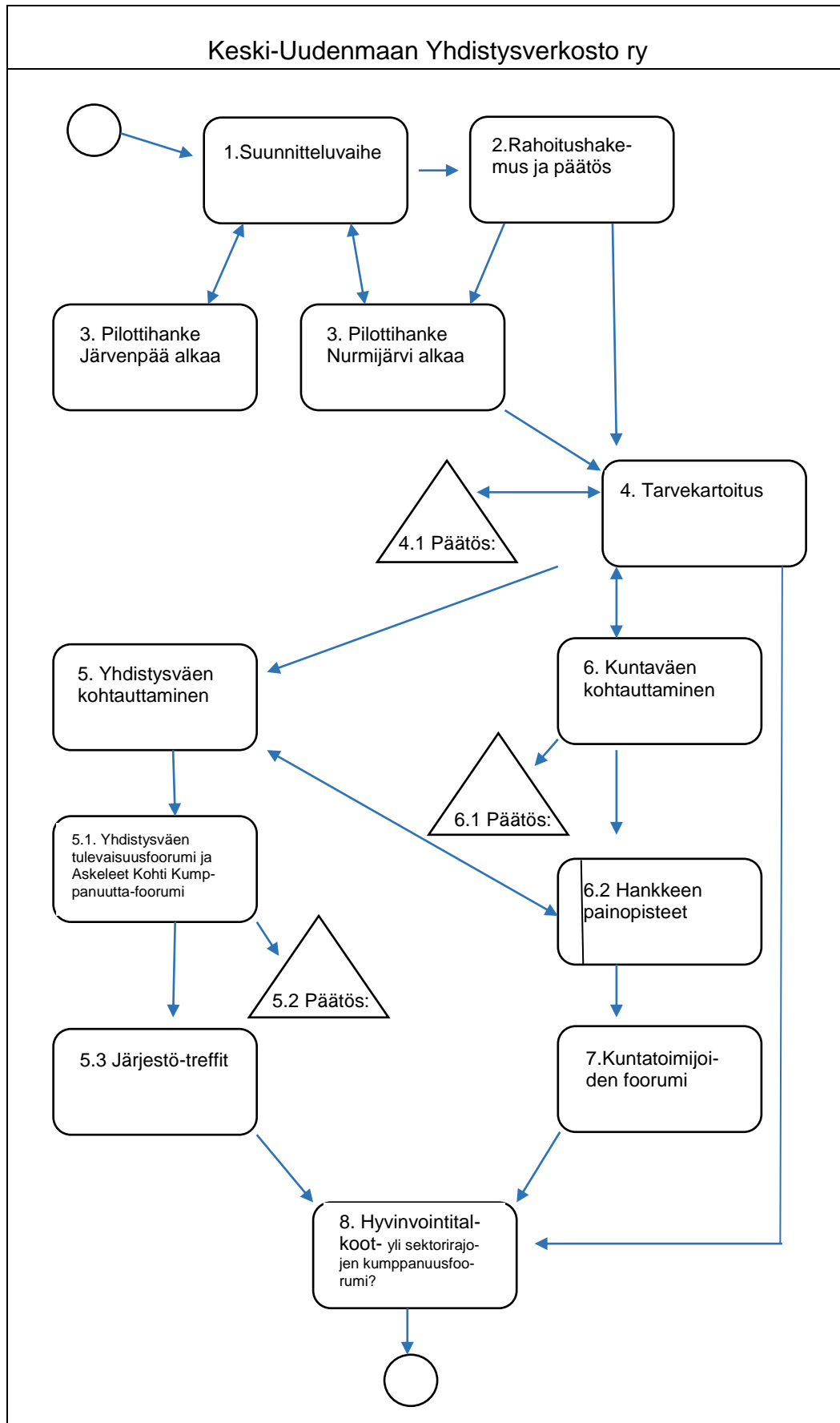
Yleisen tason prosessikuvaus on kokonaiskuva organisaation toiminnasta ja tasolle ominaista on tunnistaa ja nimetä tärkeimmät toiminnot eli ydinprosessit, mutta näitä

ei ole tarkoitus kuvata yksityiskohtaisesti. Tästä syystä kokonaisprosessista on päätetty irrottaa yksi osa-alue aliprosessina ja avata tämä tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin prosessi- tason kuvaukseksi. Prosessi-tasolla kuvataan nimenomaan tapahtumien ketjut ts. prosessit, joilla on tietty tavoite tai tulos yksityiskohtaisemmin. Näkökulma tällä tasolla on usein kehittäjän, johdon tai asiakkaan. Tässä näkökulma on tilaajan, eli hankkeen koordinoijan Keski-uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n, joka on myös kokonaisprosessin omistaja. (Solea 40-42)

Prosessikartan symbolit:

1. = Prosessi alkaa ja päättyy tähän merkkiin.
2. = Ydinprosessi / tapahtuma
3. = Hankkeessa / Prosessissa tehty päätös, jolla on merkitystä hankkeen kulun kannalta.
4. = varsinaisesta prosessista erotettu aliprosessi, joka avataan seuraavalla tarkemmalla prosessin kuvaustasolla.

5.1 Yleisen tason kuvaus uimarata

5.2 Yleisen tason sanallinen kuvaus

1. Suunnitelma: Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry hakee kuntakumppaneita Tukipolkuja (2013-2016) hankkeen pilottihankkeiksi. Järvenpää ja Nurmijärvi ilmoittavat halukkuutensa hankekumppaneiksi.
2. Rahoitushakemus ja päätös: Hakemus tehdään vuonna 2012, rahoituspäätös RAY:ltä joulukuussa 2012.
3. Pilottihankkeet alkavat Järvenpäässä ja Nurmijärvellä maaliskuussa 2013. Hankkeessa työskentelee projektipäällikkö Anne Turunen.
4. Tarvekartoitus aloitetaan Nurmijärvellä keväällä 2014, kun hankkeeseen saadaan rahoitus palkata toinen projektityöntekijä Heidi Puumalainen.

4.1 Päätös: Alkuperäinen idea hankkeesta työllistymisen monipalvelukeskus Woimalan yhteyteen päätetään vaihtaa vastaamaan kartoituksesta nousseisiin tarpeisiin koskien järjestöjen välisen ja ylisektorisen yhteistyön kehittämistä

5. Yhdistysväen kohtauttaminen

5.1 Hankkeessa järjestetään yhdistysväen "Tulevaisuusfoorumi" syksyllä 2014. Foorumin pienryhmätyöskentelyn tulosten pohjalta tammikuussa 2015 järjestettiin uusi yhdistysväen foorumi "Askeleet kohti kumppanuutta".

5.2 Päätös: Foorumien pienryhmä- ja pajatyöskentelyn pohjalta syntyy pysyvä toimintamalli yhteistyön kehittämisen ylläpitämiseksi.

5.3 "Järjestötreffit" järjestetään kahdesti vuodessa, tammi- ja elokuussa. Järjestötreffit-prosessin omistajuus pysyy Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:llä. Tapaamiset ovat teemoitettuja ja isäntäyhdistys vastuu vaihtuu alueella toimivien järjestöjen kesken.

6. Kuntaväen kohtauttaminen

Tarvekartoituksen myötä esille nousee tarve myös kuntaväen kohtauttamiselle. Ensimmäisessä varsinaisessa kuntatoimijoiden avainhenkilöiden tapaamisessa tammikuussa 2015 paikalla ovat sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Erja Pentti sekä liikuntapäällikkö Antero Lempiö, joka toimii kunnassa hankkeen ja järjestöyhteistyön yhteyshenkilönä.

6.1 Päätös: Hankkeen neljä painopistettä päätetään ja lyödään lukkoon. Painopisteiden ympärille kootaan työryhmät

6.2 Pilottihankkeen painopisteet:

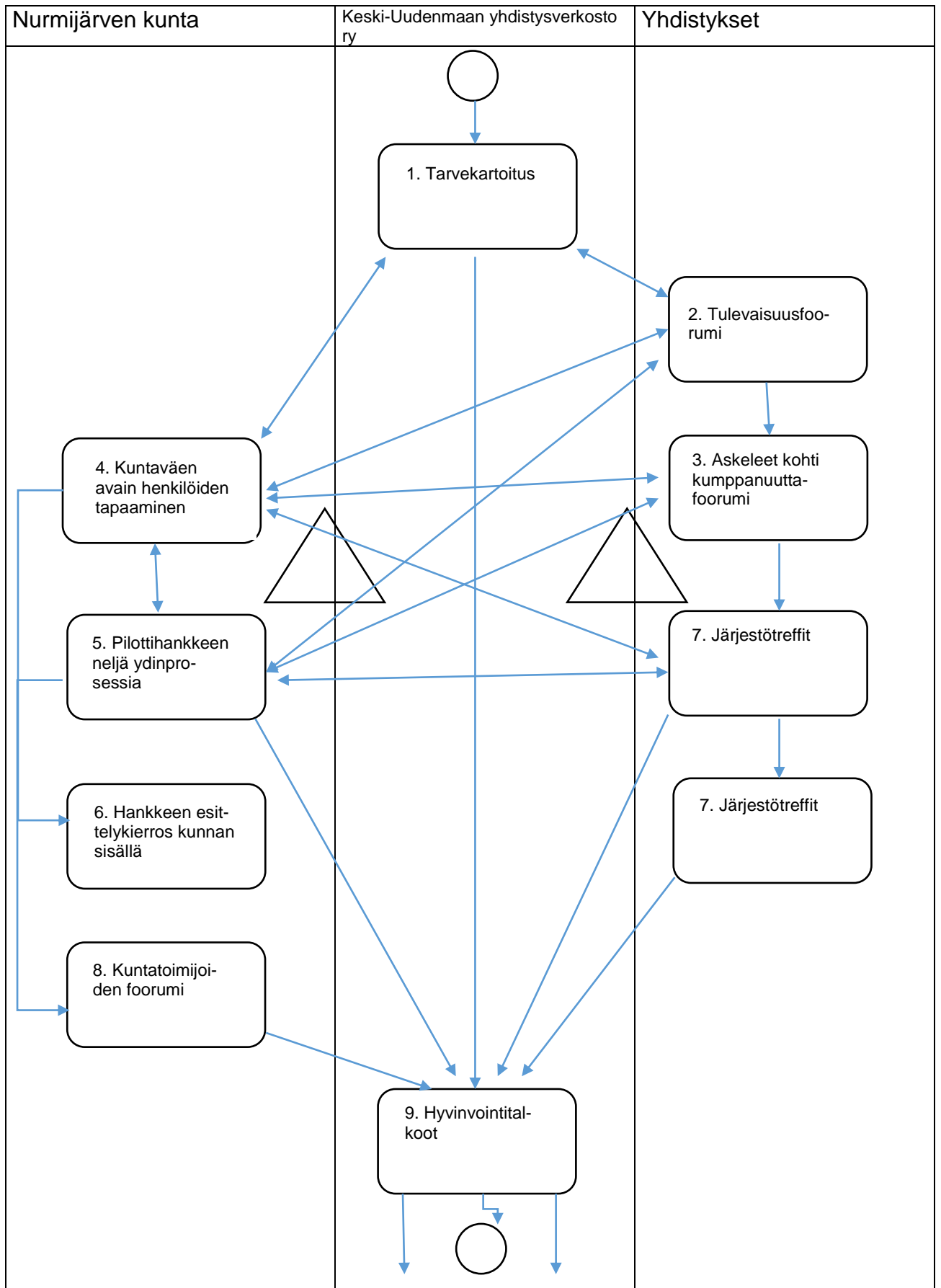
1. Järjestötiedon kokoamiseen liittyvän kehittämistyön edistäminen
2. Järjestöjen keskinäisen yhteistyön edistäminen
3. Nurmijärven kunnan / Seurakunnan koordinoiman vapaaehtoistoiminnan järjestöyhteistyön edistäminen
4. Nurmijärven kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden pohjalta järjestöyhteistyön edistäminen

7. Kuntatoimijoiden foorumi: Kuntaväen kohtaamispaikaksi järjestetään kuntatoimijoiden foorumi keväällä 2015.

8. Hyvinvointitalkoot – yli sektorirajojen kumppanuusfoorumi

Yhdistykset ja kunta-alan toimijat ovat tavanneet omissa foorumeissaan. Tuotoksien pohjalta suunnitellaan yhteistä kohtaamista, joka kietoutuu hyvinvointisuunnitelman runkoon. Suunnittelutiimiin kuuluu projektityöntekijän lisäksi kunta-alan ihmisiä. Syksyllä 2015 pidetään tapahtuma ”Hyvinvointitalkoot”- yli sektorirajojen kumppanuusfoorumi. Hyvinvointitalkoista tulee vuosittainen tapaaminen, jossa kootaan elinkaarimallin mukaisesti eri toimijat yhteistyömahdollisuuksien äärelle kehittämään kumppanuutta eri-ikäisten nurmijärveläisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistämiseksi.

5.3 Prosessitason kuvaus uimarata

5.4 Prosessitason sanallinen kuvaus

1. Tarvekartoitus

Projektityöntekijä Heidi Puumalainen aloittaa hankkeessa keväällä 2014. Heti hänen aloitettuaan selviää, ettei hanketta voida käynnistää alustavien suunnitelmien mukaisesti työllistymisen monipalvelukeskus Woimalan yhteydessä. Woimalan oma toiminta on vasta rakentumassa, jolloin todetaan, ettei ole tarkoituksenmukaista lähteä rakentamaan hankkeen voimin kolmannen sektorin yhteistyötä vielä tässä vaiheessa sen yhteyteen. Puumalainen kertoo kartoittaneensa hankkeelle uusia tarvelähtöisiä mahdollisuuksia mm. tavaten runsaan joukon toimijoita sekä kunta-alalta että yhdistysväen keskuudesta. Puumalaisen mukaan aina, kun hän sai tietoonsa uuden kehittämishankkeen toiminnasta kiinnostuneen toimijan, hän sopi tapaamisentämän kanssa. Kevään, kesän ja syksyn 2014 aikana näissä tapaamisissa käydyissä keskusteluissa tuli vahvasti ilmi, että järjestöjen välistä yhteistyötä pitäisi kehittää ja vahvistaa. Projektityöntekijä päättää järjestää tilaisuuden eri sektoreiden järjestötoimijoiden kohtaamiselle, toisin sanoen "kohtauttaa" eri tahot, kuten projektityöntekijä itse asiaa kuvaa. Hanke kokonaisuutena on edelleen yhtä prosessia, joka toteutuu kahdella sektorilla, yhdistysväen keskuudessa sekä kunnan toimijoiden keskuudessa.

2. "Yhdistysväen tulevaisuusfoorumi" 25.9.2014

Tarvekartoituksessa tulee ilmi, että yhdistysväki on saatava kohtaamaan yhteistyön tarpeiden äärellä. Projektityöntekijä järjestää tilaisuuden nimeltä "Yhdistysväen Tulevaisuusfoorumi", jonne kutsutaan nurmijärveläiset sekä Nurmijärvellä toimivat yhdistykset eri sektoreilta. Tilaisuuden tavoitteena on tehdä nurmijärveläistä yhdistystoimintaa näkyväksi toiminnan esittelyn, tutustumisen ja kehittämisen merkeissä. Foorumissa työskennellään pienryhmissä. Ryhmissä pohditaan vastauksia kysymyksiin, jotka projektityöntekijä on suunnitellut iltaa varten. Työskentelyn teemoina ovat ilahduttavat ja huolestuttavat asiat yhdistysten toiminnassa ja yhteistarpeet toisten yhdistysten sekä muiden tahojen, kuten kunnan kanssa. Järjestelyihin ja toteutukseen osallistuvat myös Humanistisen ammattikorkeakoulu Humak:n yhteisöpedagogiopiskelijat sekä kuntakumppanit, joista jälkimmäiset toimivat mm. pienryhmien vetäjinä.

3. "Askeleet kohti Kumppanuutta" yhdistysväen foorumi 17.1.2015

Syyskuisen tulevaisuusfoorumin pienryhmätyöskentelyssä nousee esiin aihe-alueita, jotka koetaan yhdistysten kesken erityisen tärkeiksi. Projektityöntekijä kutsuu jälleen eri alojen yhdistykset "Askeleet kohti kumppanuutta"- Yhdistysväen foorumiin kehittämään syyskuisessa tapaamisessa esille nousseita asioita eteenpäin. Tärkeiksi koetut teemat ovat järjestötiedon kokoaminen, yhdistysten tutustuminen ja kohtaaminen yhteistyössä, yhteisen tekemisen ja toteuttamisen erilaiset mahdollisuudet sekä järjestötoiminnan tunnettavuuden lisääminen. AKK-yhdistysväen foorumin työskentely toteutettiin ryhmittäin teemoitetuissa pajoissa, joita olivat: yhteiset tilaisuudet, yhdistysrekisteri, vuosikello, voimavarojen yhdistäminen sekä yhdistystoiminnan näkyväksi tekeminen ja tunnettuuden lisääminen.

Kumppanina suunnittelussa ja toteutuksessa toimi jälleen Humak:n yhteisöpedagogiopiskelijat, joiden vastuulla olivat mm. pajojen sisällöt sekä niiden vetäjinä toimiminen ja tuotosten kirjaaminen.

4. Kunta-alan avainhenkilöiden tapaaminen

Projektityöntekijä tapasi kunnassa toimivat hankkeen kannalta tärkeät avainhenkilöt, joiden kanssa hankkeen suuntaa ja toimintaa käytiin läpi. Hankkeella oli tapaamiselle selkeä tavoite: painopisteet oli yhdessä päätettävä, että pilot-tihanke etenisi tarvelähtöisesti.

5. Neljä ydinprosessia

1. Järjestötiedon kokoamiseen liittyvän kehittämistyön edistäminen
2. Järjestöjen keskinäisen yhteistyön edistäminen.
3. Nurmijärven kunnan / seurakunnan koordinoiman vapaaehtoistoiminnan järjestöyhteistyön edistäminen
4. Nurmijärven kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden pohjalta järjestöyhteistyön edistäminen.

6. Kevään ja talven aikana hanke viedään esittelykierrokselle joka alkaa soteli (sosiaali-, terveys- ja liikunta-) – johtoryhmästä. Tämän jälkeen hanke esitel-

lään kunnan johtoryhmälle ja lopulta sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Kuntalaisten ja järjestöjen osallisuuden edistäminen on yksi Nurmijärven kunnan strategisista kärkitavoitteista. Tukipolkuja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi- hanke (2013-2016) on osaltaan ja tarvelähtöisesti pyrkinyt edistämään tätä tavoitetta kehittämällä järjestöjen välistä ja ylisektorista yhteistyötä.

7. Järjestötreffit

Yhdistystapaamiset olivat vahvistaneet, että säännölliset teemoitetut tapaamiset yhdistysväen kesken olivat erittäin tärkeitä toiminnan ja kumppanuuden kehittämisen kannalta. "Yhdistysväen tulevaisuusfoorumissa" ja "Akk- Yhdistysväen foorumissa" yhdessä tuotettujen ideoiden ja kehittämissuositusten myötä päätetään, että yhdistysväen keskinäisen yhteistyön kehittäminen jatkaa kulkuaan järjestötreffien muodossa. Järjestötreffit on kahdesti vuodessa (tammi- ja elokuussa) järjestettävä kohtaaminen, jonka prosessin omistajuus jää Keski-uudenmaan yhdistysverkosto ry:lle. Tapaamisten käytännön järjestelyistä, kuten tilavarauksista ja tarjoiluista vastaavat yhdistykset, jotka toimivat vuorollaan emäntäyhdistyksinä.

8. "Kuntatoimijoiden foorumi" 22.5.2015

Kokemukset ja tulokset järjestöjen kohtaamisista olivat kannustavia. Järjestö- ja kunnan toimijoiden tarpeista lähtien kohtautettiin myös kuntasektorin ihmiset samojen teemojen ympärille. Kuntatoimijoiden -foorumiin kutsuttiin työntekijöitä eri toimialoilta ideoimaan kunnan ja eri järjestöjen välillä tehtävää yhteistyötä sekä kuntalaisten, oman työn että järjestökumppaneiden näkökulmasta. Aihetta lähestyttiin kokoamalla jo olemassa olevia yhteistyömuotoja, yhdessä ja rinnakkain toteutettavaa yhteistyötä ja palveluita sekä visioimalla mitä muuta järjestöyhteistyö voisi olla. Foorumissa työskenneltiin ryhmissä aiheen ympärillä.

9. Hyvinvointitalkoot-yli sektorirajojen kumppanuusfoorumi

Yhdistysten sekä kunta-alan tapaamisten tuotoksena kunnassa järjestetään "Hyvinvointitalkoot" Kumppanuusfoorumi, vuosittainen tapaaminen, jossa koostaan elinkaarimallin mukaisesti eri toimijat yhteistyömahdollisuuksien äärelle

kehittämään kumppanuutta terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistämiseksi kaikille kuntalaisille. Hyvinvointital-koita järjestämässä on joukko kuntasektorin väkeä, yhdistysverkoston projekti-työntekijä sekä Humak Nurmijärven kampuksen yhteisöpedagogiopiskelijoita. Hyvinvointitalloissa lähti itämään monta kumppanuuden siementä ja uutta ta-paa tehdä työtä yhdessä.

6. TULOKSET, MITÄ HANKE ON TUONUT MUKANAAN, MILTÄ SE NÄYTTÄÄ OSALLISTUJIEN SILMIN?

”Saadaan eri toimijoiden osaaminen ja voimavarat yhdistettyä kuntalais-ten hyväksi”

Kuntatyöntekijä

Kuntien yhdistämisen, kuntakoon kasvamisen ja tulevien sote-uudistusten myötä yhteistyön kehittämisen ja uudistumisen haasteet kasvavat, erityisesti näin on kunta-järjestö yhteistyössä, mutta myös järjestö-järjestö yhteistyössä. Järjestökenttä itses-sään sekä järjestöjen kumppanuudet muihin toimijoihin nähden ovat olleet muutok-sessa 1990-luvun lopulta saakka. Esimerkiksi järjestöjen oma rooli on muuttunut pal-velutuottajasta enemmän asiantuntijuuden ja vaikuttavuuden suuntaan. (Särkelä, 2013, 12-13,18-19)

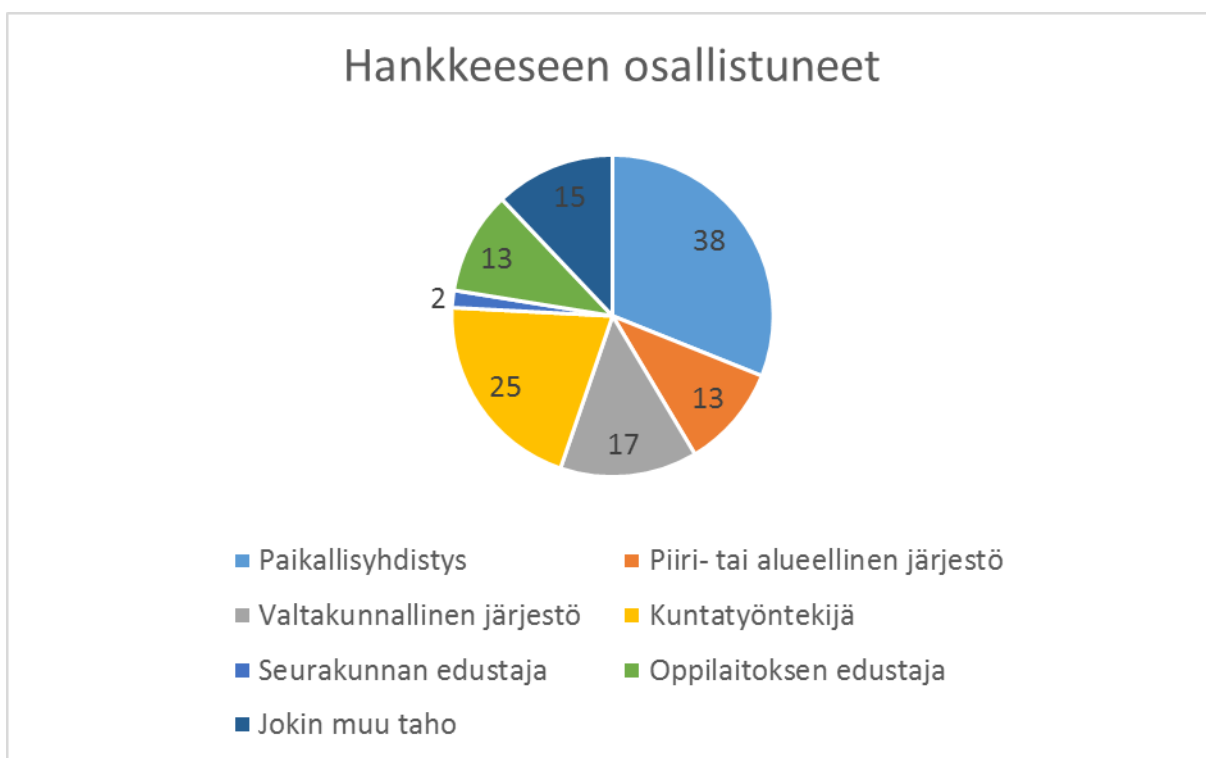
Tukipolkuja hankkeessa luotiin paljon hyviä toimintamalleja ja projektityöntekijä Puu-malaisen sanoin ”saatiin aikaiseksi hyviä alkuja” järjestöjen väliseen sekä järjestöjen ja kunta-alan väliseen kumppanuuteen. Prosessikuvauksessa kuvattiin ja avattiin juu-ri näitä ydinprosesseja, joita hankkeessa tuotettiin. Prosessikuvauksen lisäksi halut-tiin vielä selvittää, miltä hanke on näyttänyt siihen osallistuneiden toimijoiden silmin. Lisäksi haluttiin selvittää ja tehdä näkyväksi, onko heidän näkökulmastaan hankeen myötä tapahtunut jo jotain selkeää muutosta toimintakulttuurissa tai millaisia haastei-ta Nurmijärvellä yhteistyössä on ollut.

6.1 Hankkeessa mukana, keitä he ovat?

”Eri osapuolet ovat aktivoituneet (sekä sisäisessä että ulkoisessa toiminnassaan) ja entistä kiinnostuneempia toistensa toiminnasta ja yhteistyön mahdollisuuksista”

Oppilaitoksen edustaja

Riitta Särkelä (2013) toteaa Esko-hankkeen pohjalta tuotetun kirjan artikkelissaan, että kansalaisbarometrin (2011) mukaan suomalaiset kokevat tärkeinä mahdollisuuden olla mukana järjestö- ja vapaaehtoistoiminnassa. Tämä tutkimustulos näyttää pitävän paikkaansa myös Tukipolkuja- hankkeen osallistujia sekä osallistumisen muotoja tarkasteltaessa.

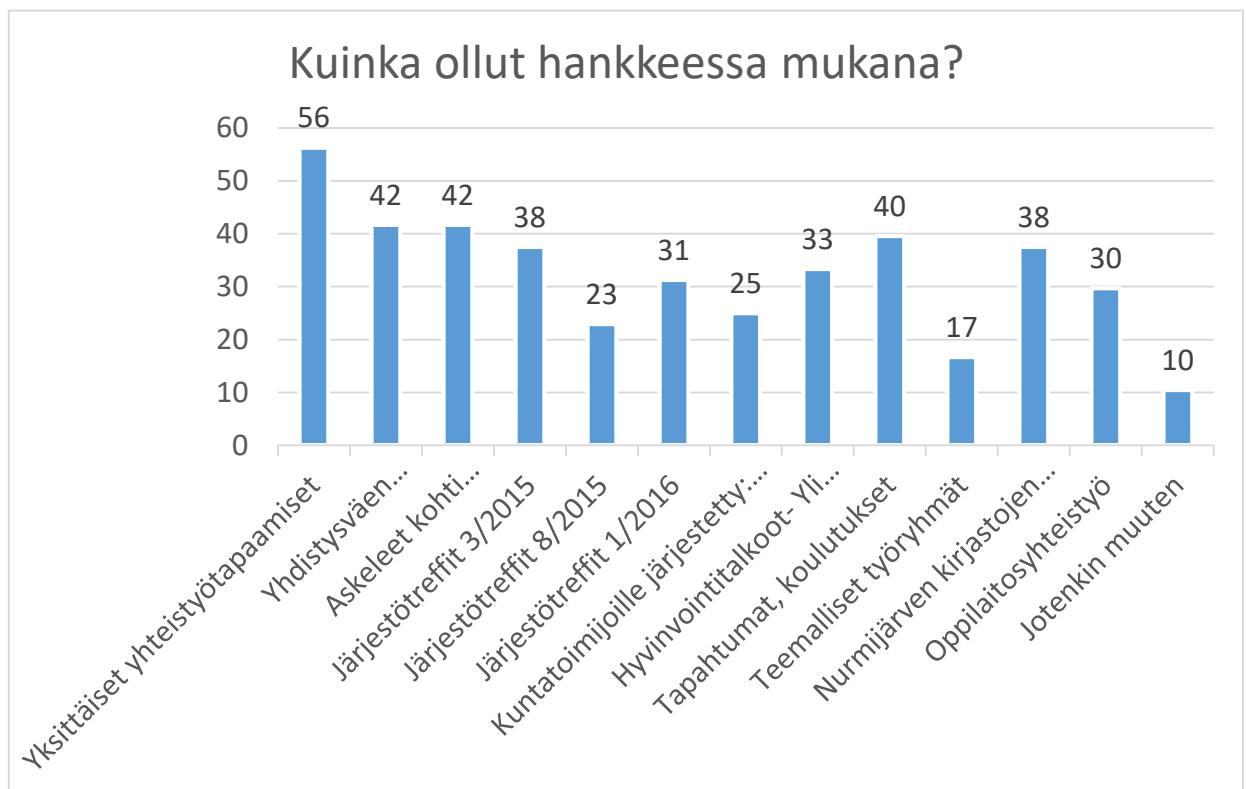
KUVA 1. Pilottihankkeeseen osallistuneet

Tukipolkuja 2013-2016 hankkeen Nurmijärven pilottiin on osallistunut ja se on koskettanut ihmisiä monelta eri sektorilta. Vastaajissa oli osallistujia paikallisyhdistyksistä, piiri- ja alueellisista yhdistyksistä, valtakunnallisista järjestöistä, kuntatyöntekijöitä, seurakunnan työntekijöitä, oppilaitoksien edustajia, ammatinharjoittajia, työharjoittelijoita jne.

Selkeästi suurin osa hankkeeseen osallistuneista on ollut erilaisista järjestöistä. Moni on ollut osallisena myös eri rooleissa tilaisuudesta riippuen. Järjestöihmisten joukosta erottuu omaksi isommaksi ryhmäkseen paikallisyhdistysten toimijat. Myös kuntasektorilta on osallistuttu hankkeeseen paljon.

Vastaajista löytyi myös mm. apteekin edustaja, yrittäjiä ja ammatinharjoittajia sekä työharjoittelijoita.

6.2 Miten pilottihankkeessa oltiin mukana?

KUVA 2. Kuinka ollut hankkeessa mukana

Pilottihankkeen sisällä järjestettiin paljon monimuotoisia tapahtumia, koulutuksia ja foorumeita. Ylivoimaisesti eniten vastaajat kertoivat omalta osaltaan olleen hankkeessa mukana yksittäisten yhteistyötapaamisten myötä. Yhdistysväen Tulevaisuusfoorumi sekä Askeleet kohti kumppanuutta-foorumit olivat selkeästi seuraavaksi eniten väkeä keränneet tapahtumat. Myös näiden pohjalta syntynyt Järjestötreffit keräsi paljon osallistujia. Kaikki kolme tapahtumaa oli suunnattu nimenomaan yhdistysväelle, mutta järjestelyissä ja osallistujina oli mukana myös kuntatoimijoita sekä oppilai-

toksen edustajia. Samoihin lukemiin ylsi myös Hyvinvointitalkoot-yli sektorirajojen Kumppanuusfoorumi sekä erilaiset koulutukset ja yksittäiset tapahtumat, joihin kaikkiin osallistui eri tavoin ihmisiä useammalta sektorilta.

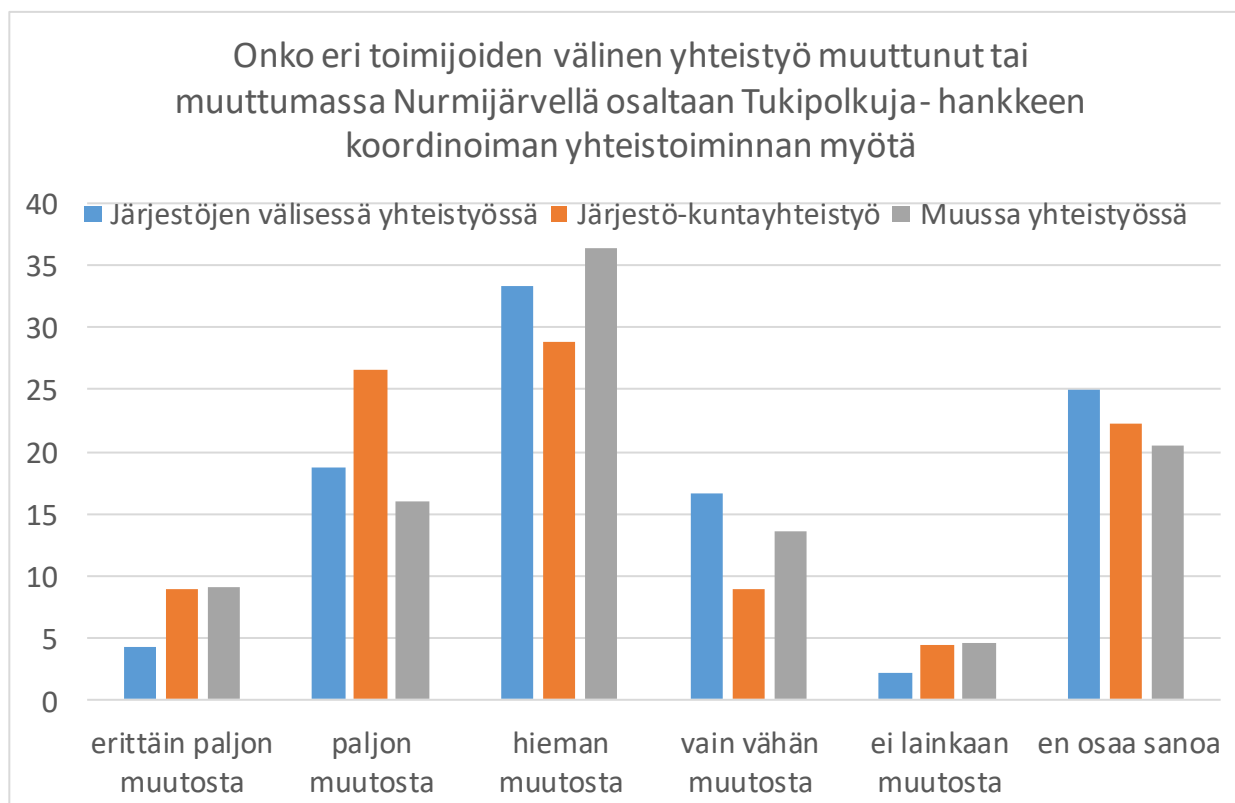
Jotenkin muuten hankkeeseen osallistuneet kertoivat olleensa mukana mm- johtoryhmäesittelyssä, Nuori mieli – tapahtumassa, erilaisten työhön liittyvien tavoitteiden kautta, eri yhdistysten yhteydenottojen kautta sekä vastaamalla erilaisiin hankkeeseen liittyviin kyselyihin.

6.3 Mitä muuttui ja miten?

”Siemen yhteistyö- ja kumppanuusajattelusta on itämässä. Prosessi ei ole pelkästään kylvöasteella mutta ei kuitenkaan myöskään ihan kukkaan olla päästy.”

Piiri- tai alueellisen järjestön edustaja

Eri sektoreiden välinen yhteistyö voi olla haastavaa, kun mukana on monia eri sektoreita. Tällöin yhteinen päämäärä tai yhdessä sovitut yhteistyön rakenteet sekä toiminnan mielekkyys ovat avain toimivaan yhteistyöhön. Tämä antaa viitteitä siihen, että yhteistyötä tulisi kehittää ja usein kehitystyö kaipaa ulkopuolisen koordinaattorin, että vallalla olevaan yhteistyön toimintakulttuuriin saadaan muutos. Nurmijärvellä tukipolkuja- hanke ja sen työntekijä toimivat ulkopuolisena koordinaattorina ja tässä kappaleessa kuvataan, kuinka hankkeen osalliset kokivat muutoksen. (Mattila, 2013, 14-17, Viirkorpi, 2013, 74)

KUVA 3. Onko yhteistyö muuttunut?

Tukipolkuja hankkeella luotiin uusia toimintamalleja nimenomaan kumppanuuteen ja yhteistyöhön eri sektoreiden välille. Mahdollista muutosta eri toimijoiden välisessä yhteistyössä koetettiin löytää matriisikysymyksellä sekä avoimilla kysymyksillä. Vastaukset kysymyksiin jakautuivat melko tasaisesti. Selkeä enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että muutosta on tapahtunut joko paljon tai hieman. Pienempi osa vastaajista koki, että muutosta on tapahtunut vain vähän tai ei lainkaan. Yksi neljäsosa vastaajista ei osannut arvioida, onko hankkeen myötä tapahtunut muutosta. Vastauksissa oli myös pieniä eroja, kun arvioitiin eri sektoreiden välisen yhteistyön muutosta. Eniten muutosta vastaajien keskuudessa koettiin olleen järjestö- kuntayhteistyössä.

Avoimilla kysymyksillä pyydettiin kuvailemaan mahdollista muutosta yhteistyössä sekä mahdollisen yhteistyön vaikutusta jäsenistöjen, asiakkaiden sekä kuntalaisten hyvinvointiin. Kysymyksen vastaukset jakaantuivat kolmeen ryhmään:

1) Näkyvät ja jo tapahtuneet muutokset:

Tapahtuneiden muutosten kuvattiin näkyvän mm. kuntalaisten uusina palveluina, järjestöjen välisen sekä järjestö- ja kunta-alan yhteistyön ja vuoropuhe-

lun lisääntymisenä, järjestöjen sekä niiden toiminnan ja toimijoiden tutuksi tulemisena, tapahtumien lisääntymisenä ja aktiivisena tiedottamisena. Hyvää muutoksessa koettiin olevan myös, että se ehkäisee päällekkäisiä toimintoja; ei järjestetä toimintoja enää yksin, vaan yhdessä. Muutosta kuvattiin myös yleisenä ”hyvänä pöhinänä”, joka näkyi useissa paikoissa ja pohdittiin, että muutoksen mahdollistamiseen on tarvittu ulkopuolinen koordinaattori.

2) Muutokset tapahtuvat hitaasti:

Toisaalta taas pieni osa vastaajista koki, että muutokset tapahtuvat turhan hitaasti eikä niiden kehittymistä oikein maltettu odottaa. Hankkeen todellisten tulosten arvioitiin myös näkyvän vasta vuosien päästä ja päätöksiin koettiin edelleen kuluvan liikaa aikaa.

3) Muutoksia oli vaikea kuvailla:

Muutoksen kuvailun koettiin olevan vaikeaa, koska esimerkiksi aikaa oli kulunut vähän tai ei oltu vielä oltu yhteydessä kumppaneihin.

Yhteistyön vaikutuksesta hyvinvointiin kysymyksen vastauksista enemmistössä oli kuvailtu positiivisia vaikutuksia hyvinvointiin.

Vastauksissa pohdittiin järjestöjen yhteistyön luovan alueellista hyvinvointia ja mahdollistavan myös pienempien yhdistysten toimintaa. Nähtiin että tiedottaminen ja tietoisuuden lisääminen on saanut kuntalaisia osallistumaan yhdistysten toimintaan ja toiminnan resurssien lisääntyneen myös tätä kautta. Päällekkäisen tekemisen nähtiin myös tässä kysymyksessä vähentyneen ja yleisen aktiivisuuden tekemisessä lisääntyneen. Todettiin myös, että kuntalaisten hyvinvointi on parantunut ja että mikä tahansa toiminta parantaa yleistä hyvinvointia.

Pieni osa vastaajista oli kokenut, että yhteistyö ei olisi vaikuttanut hyvinvointiin tai muutosta hyvinvointiin liittyen olisi tapahtunut vielä heikosti. Odotettiin että ideat ja yhdessä suunnitellut asiat etenisivät konkreettiselle tasolle. Myös tässä kysymyksessä yksittäisessä vastauksessa todettiin, että mitään vaikutusta ei ole tai että ainoa vaikutus on se, että oman yhdistyksen toimintaan ei edelleenkään osallistu ketään. Oman yhdistyksen toiminta oltiin jopa valmiita lopettamaan, koska toimintaan ei riitä osallistujia.

6.3 Millaisia haasteita yhteistyössä kohdattiin?

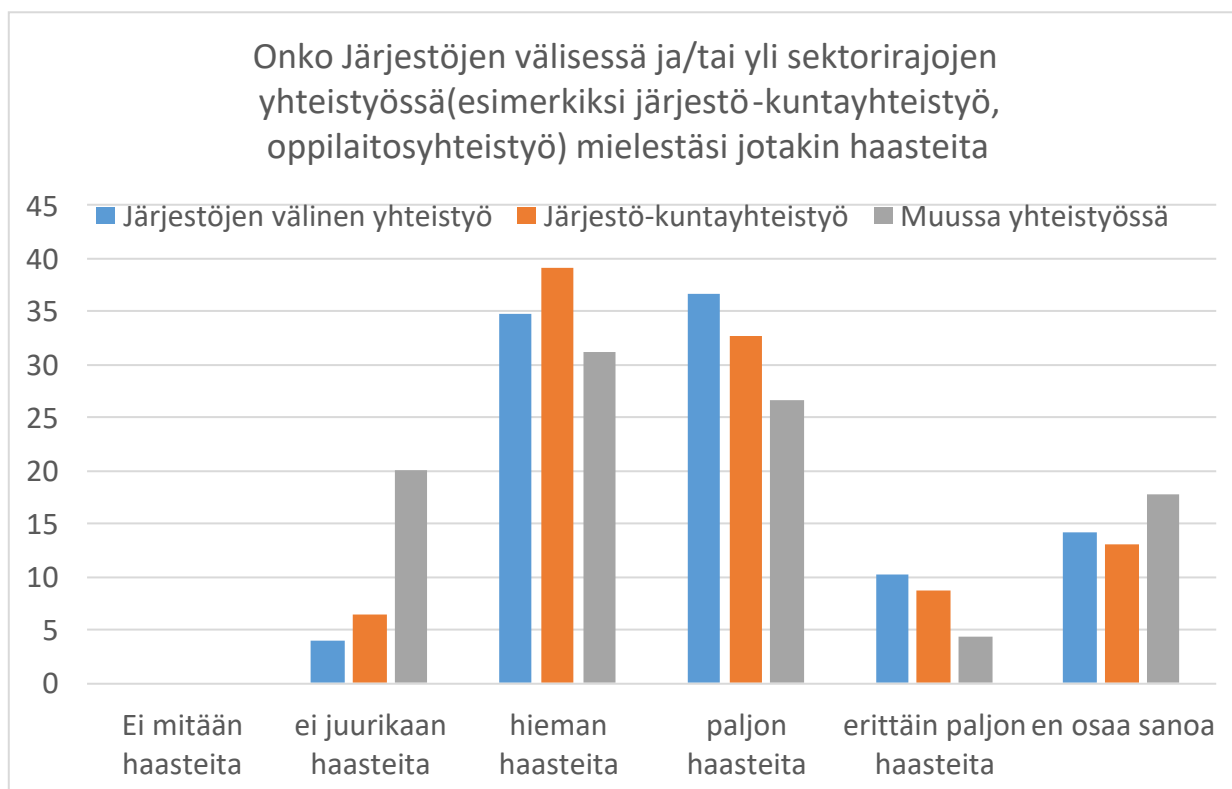
”Yhdistysten jäsenillä on kapea näköala vain omalle sektorille. Ei ymmärretä yhteistä etua/yhteistä toimimista. jolla voitaisiin laajentaa toimintaa esim. tapahtumien järjestämisessä yhteisesti, niiden päällekkäisyyden poistamista jotta kaikki hyötyisivät. Yhdistysväki kattaa valtaosin ns. kolmannen sektorin jolle yhteiskunta on aina vaan enemmän työntämässä tehtäviä. Tehtävien lisääntyminen edellyttää enemmän yhteistyötä.”

Paikallisyhdistyksen edustaja

Yhteistyön haasteita ylisektorisessa kumppanuudessa löytyy monenkirjavasti riippuen näkökulmasta, jossa toimija itse on. Yksi haasteista Särkelän (2013) mukaan on mm. taloustilanteen epävarmuus, joka saa aikaan sen, että järjestöjen pitkäjännitteinen työ kärsii, kun esimerkiksi palvelusopimukset voidaan sanoa irti kuntien taloustilanteisiin vedoten. Haasteita tuo myös ammattilaisuuden ja vapaaehtoisuuden yhteensovittaminen toimintakentällä. Haasteet kohdistuvat mm. vastuiden ja toimenkuvien jakamiseen ja määrittämiseen sekä vapaaehtoisten sitouttamiseen ja hyvinvointiin. (Mykkänen-Hänninen, 2007, 33, 63)

Paavo Viirkorpi (2013) kuvaa Esko- hankkeeseen liittyvässä artikkelissaan yhtenä järjestökentän yhteistyön haasteena eräänlaisen hierarkisoitumisen, joka saa alkunsa järjestöjen resurssi ja vastuunottokyvystä. Tällaisessa tilanteessa tarvitaan usein ”veturijärjestö”, joka pystyy toimimaan koordinoivana järjestönä yhteistyön kentällä. Tilanne vaatii kumppaneilta luottamusta ja voi synnyttää myös kilpailutilanteita järjestöjen välisissä suhteissa. Toisaalta taas Viirkorpi (2013, 103) toteaa, että yhteistyö vähentää kilpailua tai ainakin muuttaa sääntöjä, jolloin kilpailu ei välttämättä olekaan negatiivinen asia. (Viirkorpi, 2013, 103 – 105)

Kyselyn tuloksissa on nähtävissä, että Nurmijärvellä ylisektorisen yhteistyön haasteina ovat olleet nämä samaiset haasteet, joista Viirkorpi (2013) puhuu.

KUVA 4. Onko yhteistyössä ollut haasteita?

Kyselyssä haettiin vastausta myös mahdollisiin yhteistyössä esiintyviin. Noin puolet vastaajista koki, ettei haasteita ole ollut juurikaan tai että haasteita on ollut hieman. Sama määrä vastaajista koki, että haasteita on ollut paljon tai erittäin paljon. Pieni osa vastaajista arvioi, ettei osaa sanoa, onko haasteita ollut. Merkittävää on myös, että yksikään vastaajista ei ollut sitä mieltä, ettei haasteita olisi ollut lainkaan. Haasteita vastaajien mukaan löytyy etenkin järjestö-kunta yhteistyöstä, mutta myös järjestö-järjestö yhteistyöstä. Muun yhteistyön koettiin olevan vielä niin lähtökuopissa, että sitä oli vaikea arvioida.

Avoimissa kysymyksissä vastaukset teemoitettiin sen mukaan, missä yhteistyössä haasteita kuvattiin. Näitä teemoja olivat:

- 1) järjestö-järjestö yhteistyö: Järjestö-järjestö yhteistyössä pulmalliseksi koettiin mm. aikataulut, erilaiset toimintakulttuurit sekä järjestöjen erilaiset roolit ja henkilösidonaisuus yhteistyössä. Vastaajat pohtivat, ettei yhteistyötä tai toimintoja ehditä kehittää, joka taas aiheuttaa sen, että päällekkäisyyttä toiminoissa on edelleen paljon. Haasteeksi koettiin myös vapaaehtoisten jaksami-

nen ja heistä huolehtiminen sekä ennakoasenteet mahdollisia kumppaneita kohtaan. Vastauksista nousi esille myös ajatus, että pienet yhdistykset pelkäävät jäsenistönsä menettämistä toiselle yhdistykselle, jolloin yhteistyötä ei edes haluta tehdä. Myös yhteisten tavoitteiden asettaminen ja toimintojen suunnittelu koettiin haasteelliseksi sekä rahoituksen että vastuiden ja roolien jakamisen näkökulmasta. Haasteiden lisäksi toivottiin voimien yhdistämistä, avointa tiedottamista ja yhteisten tavoitteiden miettimistä. Moni vastaaja pohti näiden asioiden vähentävän päällekkäisyyttä sekä yksin tekemisen kulttuuria järjestökentällä.

2) järjestö-kunta yhteistyö:

Kuntayhteistyön pulmakohtia olivat myös aikataulutus, kiire, rahoitus, vastuut ja päättäjien panostus. Koettiin, ettei yhteistä suunnittelu-aikaa pystytä järjestämään ja että kunta-ala on byrokratian ja pitkän historian vuoksi hieman paikalleen jämähtänyttä, eikä pysty vastaamaan nopeisiin muutoksiin. Vastauksista nousi esiin myös työntekijäresurssi, toivottiin, että kunnassa oli palkattu henkilö, joka vastaisi järjestöjen keskinäisestä yhteistyöstä.

3) oppilaitos- ja muu yhteistyö:

Oppilaitosyhteistyössä varsinaisia haasteita nähtiin melko vähän. Haasteet oli kuvattu enemmän toiveiden muodossa ja muutenkin kuvaus oli positiivisempaa kuin muun yhteistyön kuvaamisessa. Vastaajat toivoivat mm., että oppilaitosyhteistyötä tehtäisiin enemmän. Koettiin, että vaikka oppilaitokset yleisellä taholla nähdään kumppaneina, konkreettista yhteistyötä tehdään vielä todella vähän.

6.4 Kumppanuuden alkuja

”Ilman tukipolkuja- hanketta ei varmaankaan mikään olisi liikahtanut yhteistyön suuntaan. Ehdottomasti hanke on tuonut intoa ja mahdollisuuksia yhteistyön kehittämiseen”

Yhtenä teemana kyselyssä tarkasteltiin mahdollisia vaikutuksia, joita Tukipolkuja (2013-2016) hankkeen myötä olisi jo näkyvissä omassa taustajärjestössä, työyhteis-

sössä, omassa toiminnassa tai kuntalaisten hyvinvoinnissa. Lisäksi haettiin tietoa, onko Hyvinvointitalkoiden jälkeen lähtenyt uusia yhteistyön ja kumppanuuden muotoja etenemään tai kuinka Hyvinvointitalkoissa alulle lähteneet ideat ovat jalostuneet tai kulkeneet eteenpäin.

Kysymykseen vaikutuksista vastaukset jakautuivat kahteen teemaan:

1) Hankkeen koettiin vaikuttaneen hyvinvointiin:

Selkeästi suurin osa vastaajista oli kokenut, että hanke oli osaltaan vaikuttanut positiivisesti toimintaan ja hyvinvointiin. Koettiin, että on esimerkiksi järjestetty paljon uusia yhteisiä tilaisuuksia ja kohtaamispaikkoja, joissa yhteistyön alulle löytyy hyviä edellytyksiä. Järjestöpuolella koettiin näkyvyyden lisääntyneen monin eri tavoin, kuten sosiaalisessa mediassa sekä käytännön tasolla. Näkyvyys on tuonut mukanaan myös sen, että järjestöt ovat tietoisempia toisistaan ja toistensa toiminnoista, jolloin omaakin toimintaa on ollut helpompaa ideoida. Hankkeen on koettu tuoneen intoa ja mahdollisuuksia sekä muuttaneen ilmapiiriä positiivisemmaksi.

2) Hankkeen ei nähty vaikuttaneen konkreettisesti hyvinvointiin:

Niistä vastaajista, jotka eivät nähneet konkreettisia vaikutuksia, enemmistö kuvaili, että mikään ei ole muuttunut toiminnassa, taustajärjestössä tai toimintakulttuurissa. Tukipolkuja (2013-2016) hanke ei ole vakuuttanut kaikkia osallisia, eikä sen koettu vaikuttaneen toistaiseksi millään tavoin. Vastauksissa tuotiin esille myös, että väki on turhautunut pelkkään puheeseen ja odotti toiminnallisia tuloksia. Myös tässä yksittäisessä vastauksessa kuvattiin, että ainoa muutos on lopettaa oman seuran toiminta.

Toiseen kysymykseen Hyvinvointitalkoista lähteneistä ideoista löytyi kolmentyyppisiä vastauksia:

1) Hyvinvointitalkoissa oli kehitetty hyviä ideoita ja näiden tiedettiin konkreettisesti lähteneen liikkeelle:

Moni vastaaja kertoi, että Hyvinvointitalkoot-yli sektorirajojen kumppanuusfoorumien jälkeen esimerkiksi yhdistyksen palveluihin on ohjattu enemmän asiak-

kaita. Tilauksia yhdistysten palveluille on tullut mm. kunnan toimesta. Turvallisuus- ja viihtyvyysasioissa oli oltu yhteistyössä sekä kunnan ja järjestötoimijoiden yhteistä vapaaehtoisuuskoulutusta oli viety eteenpäin. Todettiin, ettei kaikkea ollut tiedossa ja olisi hyvä tehdä koonti kaikista konkreettisista yhteistyön muodoista ja ideoista, joita Hyvinvointitalkoot on poikinut.

2) Hyvinvointitalkoissa kehitetyistä ideoista toivottiin enemmän tietoa:

Osa vastaajista ei ollut vielä nähnyt konkreettisia asioita tapahtuvan ja moni vastasikin, ettei tiedä/ole saanut tietoonsa. Koettiin, että ideat ja tapahtuma olivat hyviä ja mielenkiintoisia, mutta lisää informaatiota kaivattiin. Pieni osa vastaajista koki, ettei ole ollut aikaa viedä ideoita konkretiaan.

3) Vastaajat eivät osanneet vastata kysymykseen, jostain erikseen mainitusta syystä:

Pieni osa vastaajista koki, ettei kysymykseen pysty vielä vastaamaan esimerkiksi siitä syystä, etteivät olleet mukana itse tapahtumassa, joten varsinaista tietoa ideoiden liikkeelle lähdöstä ei ollut.

Viimeisenä pyydettiin vastaajilta kehittämisehdotuksia, joita heiltä tuli runsaasti. Toivottiin, että hyvä alku varmistettaisiin jollain tavalla. Ehdotuksina tähän oli mm. työntekijän palkkaaminen, kunnan ja yhdistysten kohtaamisten jatkaminen, hyvien kehitettyjen yhteistyörakenteiden ylläpitäminen sekä ylipäänsä kumppanuuden välineiden kehittäminen. Nurmijärven kunnan internetsivujen uudistetun yhdistykset ja vapaaehtoistoiminta - teemasivuston toivottiin tulevan aktiiviseen käyttöön ja niiden ylläpidon jatkuvaksi. Kunnan toivottiin ottavan roolin yhteisten tapaamisten, koulutusten ja seminaarien järjestämiseen.

7. LOPUKSI, MITÄ NURMIJÄRVEN PILOTTIHANKKEESSA TAPAHTUI?

Tukipolkuja hanke olisi varmasti ollut ajankohtainen missä tahansa kunnassa, joissa painiskellaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja resurssien kiristämisen, palveluiden karsaamisen ja sote-aikataulujen välisessä ilmapiirissä. Nurmijärvellä järjestöjen välistä

ja kunta-järjestökumppanuutta on kehitetty jo pidemmän aikaa ja sen on nähty vaikuttavan positiivisesti kuntalaisten hyvinvointiin.

Nurmijärven pilottihankkeessa lähdettiin liikkeelle tarpeesta. Alkuperäinen idea hankkeen toiminnasta pystyttiin hylkäämään, koska todettiin, ettei se ollut tarpeenmukaista. Iso osa hankkeen menestystä johtuu todennäköisesti juuri siitä, että haluttiin aidosti antaa hankkeelle tila toimia ja löytää se tarve, johon hankkeella oli mahdollista vastata. Näkisin tarvekartoituksen olevan tärkein osa hankkeen prosessia. Projektityöntekijä teki tarvekartoitusta monella sektorilla, jolloin hankkeen tarpeeseen / tavoitteeseen syntyi monia näkökulmia ja hankkeen hyödyntäminen moneen suuntaan oli mahdollista. Tarvekartoituksen myötä hankkeen osallistujista tuli myös osallisia, koska he pääsivät vaikuttamaan suoraan siihen, miten hanke kohdennettiin ja mitä sen myötä lähdettiin kehittämään. Osallisuus tai kuulluksi tuleminen on usein tärkeä osa sitoutumista ja uskoisin juuri sen olevan myös tämän hankkeen takana.

Kyselyn mukaan nähtävissä on, että iso osa hankkeen osallisista kokee, että hanke on vaikuttanut toimintaan, yhteistyöhön sekä yleiseen hyvinvointiin positiivisesti. Toimintakulttuurissa on vastaajien mukaan selkeästi tapahtunut muutos. Jos muutokseen halutaan löytää punainen lanka, voitaisi sitä kuvata esimerkiksi yksipuurtamisen ja tekemisen kulttuurin vaihtuneen yhteiseen tekemiseen, yhteisiin tavoitteisiin ja tietoisuuden lisäämiseen. Vastauksista huokuu toiveikkuus myös tulevaan. Yhteisen tekemisen tavat ovat alkaneet juurtua ja näillä ajatuksilla hankkeen loppuminen ei vaikuttaisi yhteistyön kehittämiseen tai kumppanuuksien syntymiseen. Jokaisessa uudessa asiassa on myös toinen puoli, mutta tässä selvityksessä joukko joka koki, ettei hanke ole vaikuttanut toimintakulttuuriin positiivisesti, oli huomattavan pieni.

Eräs entinen esimieheni on todennut, että aktiivisuus lisää aktiivisuutta, positiivisuus positiivisuutta. Erään kyselyyn vastanneen sanoin tällä ”hyvällä pohinällä”, jonka hanke taaksensa jättää Nurmijärveläisten hoiviin saadaan varmasti lisää hyviä alkuja ja ideoita aikaiseksi. Pysyvät toimintamallit, kuten esimerkiksi Järjestötreffit ja Hyvinvointitalkoot-yli sektorirajojen kumppanuusfoorumit puolestaan pitävät huolen siitä, että toiminta jatkuu. Kun toimintamallit on saatu pysyviksi rakenteiksi, toiminta ei ole enää henkilösidonnaista vaan yleinen tapa toimia. Kun jokin asia on yleinen tapa toimia, se ei enää vaadi ulkopuolista koordinoitua vaan toiminta ruokkii itse itseään.

Tämän opinnäytetyön prosessikuvaus päättyy Hyvinvointitalkoot-yli sektorirajojen kumppanuusfoorumiin/2015. Vaikuttavuuskysely on tehty helmikuussa 2016, jolloin hanke eteni viimeistä toimintakauttaan. Ne ovat tarkoituksenmukaisesti tehty ennen hankkeen loppumista, sillä vaikka hanke loppuu, sen myötä alkanut toiminta jatkuu.

Tähän loppuun pohdintojen lisäksi olen luetellut joitakin tarvelähtöisistä toiminnoista, jotka ovat syntyneet Nurmijärvellä hankkeen myötä ja, jotka ovat konkreettisesti edenneet, osa jo hyvin pitkällekin. Lista ei ole ihan lyhyt: Järjestötreffit, Hyvinvointitalkoot-kumppanuusfoorumit, omaishoidon kumppanuuspöytä, omaishoidon perhetoiminta -malli, kirjastojen ja kirjastoauton järjestöyhteistyö, uudistettu vapaaehtoistoinnin koulutuskokonaisuus, Nurmijärven Siskot & Simot -välittämisen yhteisö sekä Nurmijärven kunnan verkkosivujen uudistettu järjestösivusto.

Nämä konkreettisesti eteenpäin kehittyvät jo valmiit toimintamallit ovat ehdottomasti tutustumisen arvoisia ja vaatisivat oman opinnäytetyönsä kehittämisprosessien avaamiseksi.

Loppuun totean, että Case Nurmijärvi ja Tukipolkuja 2013-2016 hanke ovat osaltaan hienoja esimerkkejä siitä, mihin yhteistyöllä voidaan tähdätä, kuinka saadaan eri sektoreiden ihmiset yhteisen päämäärän taakse sekä sitoutumaan yhteiseen kehittämiseen.

LÄHTEET

Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry 2012, Tukipolkuja 2013 - 2016 hankehakemus.

Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry 2012, Tukipolkuja 2013 – 2016 väliraportti.

Luukkonen, Irmeli & Mykkänen, Juha & Itälä, Timo & Savolainen, Saara & Tamminen, Maar 2012. Toiminnan ja prosessien mallintaminen: Tasot, näkökulmat ja esimerkit. Kuopio: Itä-Suomen yliopisto, Aalto yliopisto.

Lundström, Ilona 2011. Kuntien palveluhankintojen murros. Tutkimus kuntien palveluhankintojen kilpailuttamisessa esiintyvistä ongelmista ja niiden syistä. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Metsämuuronen, Jari 2002. Mittarin rakentaminen ja testiteorian perusteet. Helsinki: Sridevi Printers, 2. uudistettu painos.

Mykkänen-Hänninen, Riitta 2007. Vapaaehtoistyön rajapinnoilla. Helsinki: Yliopistopaino.

Rantala, Kati & Sulkunen, Pekka 2007. Projektiyhteiskunnan käänköpuolia. Helsinki: Gaudeamus.

Räsänen, Pekka & Anttila, Anu-Hanna & Melin, Harri 2005. Tutkimus menetelmien pyörteissä, sosiaalitutkimuksen lähtökohdat ja valinnat. Jyväskylä: PS- Kustannus.

Särkelä, R. 2009. Sosiaali- ja terveystoliittinen muutos ja kunta- järjestöyhteistyö. Teoksessa J. Simola (toim.) Järjestöjen rooli kuntakentän rakennemuutoksessa. Päijät- Hämeen liitto, 9-18.

Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura.

INTERNETLÄHTEET:

<http://docs.jhs-suositukset.fi/jhs-suositukset/JHS152/JHS152>. 20.3.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html 13.11. klo 23.00.

<http://www.nurmijarvi.fi> 5.2. klo 22.30

<http://www.ray.fi> 13.11.klo 22.15

<http://www.soste.fi/media/esko.kirja.pdf> 20.12.

<http://www.yhdistyverkosto.net> 13.11. klo 22.00

LIITTEET

LIITE 1.

Esite

"Kuntalaisten palveluvalikoima ja tietoisuus järjestöjen toiminnasta ovat laajentuneet"
Kuntatoimija

**Kiinnostuitko Nurmijärven kumppanuuden polusta?
Ota yhteyttä:**

Heidi Puumalainen
Projektityöntekijä
045 182 5126
heidi.puumalainen@yhdistysverkosto.net

Antero Lempiö
Liikuntapäällikkö
040 317 2050
antero.lempio@nurmijarvi.fi

Kumppanuudella:
Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry
Nurmijärven kunta
Muut eri sektoreiden toimijat alueella

Kehittämisprosessista on valmistumassa syksyn aikana opinnäytetyö, joka sisältää kehitetyistä toimintamalleista tarkempaa tietoa. Löydät sen Tietosuhteesta samalla otokalla!

**ONNISTU JÄRJESTÖKUMPPANUUDESSA
Case Nurmijärvi**

"Kaikkialla on tullut samaa viestiä – silmät ovat auneet yhteistyön mahdollisuuksille"
Kuntatoimija

**Kaipaatteko menetelmiä ja välineitä kumppanuuden kehittämisen käynnistämiseen?
Entäpä toimivia malleja eri toimijoiden kohtaamiseen?**

Nurmijärvi – elinvoimaa ja elämisen tilaa

TOIMINNAN PAINOPISTEET

- Järjestöjen keskinäisen yhteistyön edistäminen
- Nurmijärven kunnan/seurakunnan koordinoiman vapaaehtoisuuden järjestöyhteistyön edistäminen
- Nurmijärven kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden pohjalta järjestöyhteistyön edistäminen
- Järjestöliedon kokoomiseen liittyvän kehittämistyön edistäminen

KESKI-UUDENMAAN YHDISTYSVERKOSTO_RY
Keski-Uusimaalisten sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yhteistyöjärjestö
Nurmijärven kunta

KUMPPANUUSPILOTTI
Nurmijärven kunta

TARVEKARTOITUS
Kartoitetaan eri toimijoiden tarpeet ja toiveet kumppanuudelle. Case-Nurmijärven tarvekartoitus tehtiin yhdistys- sekä kuntaväen parissa, jotta hankkeen toiminta ja tavoitteet olivat edusti tanelähtöisiä. Hankkeessa kehitetty toimintamalli luotiin tarvekartoituksen pohjalta.

KOHTAUTTAMINEN
Kumppanuuden kannalta oleellisten tahojen yhteen tuominen ja kuuleminen teemotetuissa kohtauksissa

YHDISTYSVÄEN KOHTAUTTAMINEN:
Tarvekartoituksessa nousi esiin yleiseltä osin yhdistysten väliin yhteistyön ja toiminnan koordinoimisen kehittämisen tarve.

YHDISTYSVÄEN TULEVAISUUSFOORUMI
Ensimmäinen yhdistysväen kohtauspaikka, missä tarpeita, toiveita ja ehdotuksia käsiteltiin.

ASKELEET KOHTI KUMPPANUUTTA- YHDISTYSVÄEN FOORUMI
Tapaaminen teemotettu tulevaisuusfoorumissa esiin tulevien kehittämissajustusten sekä toiveiden pohjalta.

JÄRJESTÖTREFFIT
Eskäliiden tapaamisten pohjalta kehitetty yhdistysten vuosittainen kohtauspaikka. Foorumi järjestetään kahdesti vuodessa, tapaamiset on teemotettu, yhdistykset toimivat vuoron emäntäyhdistyksenä.

KUNTAVÄEN KOHTAUTTAMINEN
Tarvekartoituksessa ja tapaamisissa mukana poliikkahallinnollisesti eri toimijoita kuntasektorilta. Esiin nousi yhdistysten väliin sekä yleiseltä osin yhteistyön kehittämisen tarpeet.

YKSITTÄISET TAPAAMISET
Toiminnan painopisteet vahvistettiin esittelykiemro hallitton.

KUNTATOIMIJOIDEN FOORUMI
Yhdistysten ja kunnan yhteistyö, mitä ja on ja mitä voisi olla.

HYVINVOINTITALKOOT
Yhdistysten sekä kunta-alan tapaamisten tuotosena kunnassa järjestetään "Hyvinvointitalkoot" Kumppanuusfoorumi, vuosittainen tapaaminen, jossa koetaan etukäteen mitkä osat eri toimijat yhteistyömahdollisuuksien äärelle kehittämään kumppanuutta terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistämiseksi kaikille kuntalaisille.

"YHDESSÄ OLEMME ENEMMÄN"
paikallisyhdistyksen edustaja

TARVEKARTOITUS
TAVOITTEIDEN KOHDENTAMINEN
TOIMIJOIDEN KOHTAUTTAMINEN

YHDISTYSVÄEN KOHTAAMISET

- YHDISTYSVÄEN TULEVAISUUS FOORUMI
- ASKELEET KOHTI KUMPPANUUTTA- YHDISTYSVÄEN FOORUMI
- JÄRJESTÖTREFFIT

KUNTAVÄEN KOHTAAMISET

- KUNNAN ERI TOIMIJOIDEN TAPAAMISET
- KUNTATOIMIJOIDEN FOORUMI

"HYVINVOINTITALKOOT"
Yli sektorirajojen Kumppanuusfoorumi

Nurmijärvi – elinvoimaa ja elämisen tilaa

LIITE 2 Webropol-kyselypohja

Case Tukipolkuja- hanke (2013-2016) Järjestöjen välisen ja yli sektori- rajojen yhteistyön kehittäminen Nurmijärvellä.

Tukipolkuja- hankkeen (2013-2016) viimeinen toimintavuosi on käynnistynyt ja nyt on hyvä aika pysähtyä pohtimaan, mitä Nurmijärvellä on saatu yhdessä aikaan järjestöjen välisen ja ylisektorirajojen yhteistyön saralla.

Syntyviä, yhdessä kehitettyjä toimintamalleja ovat mm. vuosittaiset Hyvinvointitalkoot-yli sektorirajojen Kumppanuusfoorumi, Järjestötreffit, kirjastojen Yhdistyspäivät, Omaishoidon kumppanuuspöytä sekä perhetoiminta, uudistettu Kunnan nettisivujen yhdistyssivusto, jne.

Mielipiteesi on meille tärkeä ja se tullaan ottamaan huomioon, Kiitos!

1. Oletko

- Paikallisyhdistyksestä
 - Piiri- tai alueellisesta järjestöstä
 - Valtakunnallisesta järjestöstä
 - Kuntatyöntekijä
 - Seurakunnan edustaja
 - Oppilaitoksen edustaja
 - Jokin muu taho, mikä?
-

2. Millä tavalla/tavoilla olet osallistunut eri sektoreiden kumppanuutta edistävään Tukipolkuja-hankkeeseen?

- Yksittäiset yhteistyötapaamiset
- Yhdistysväen tulevaisuusfoorumi 9/2014
- Askeleet kohti kumppanuutta- Yhdistysväen foorumi 1/2015
- Järjestötreffit 3/2015
- Järjestötreffit 8/2015
- Järjestötreffit 1/2016
- Kuntatoimijoille järjestetty: Yli sektorirajojen yhteistyön monen mahdollisuudet tilaisuus 5/2015
- Hyvinvointitalkoot- Yli sektorirajojen Kumppanuusfoorumi 10/2015
- Tapahtumat, koulutukset (esim. Omaishoitoperheiden konsertti, # Vertaishäsäkkä, Verkkoviestinnän koulutusiltapäivä, vapaaehtoistoiminnan koulutusyh-

teistyö, Nurmijärvi NYT-tapahtuman järjestöyhteistyö jne)

- Teemalliset työryhmät (esim. Omaishoidon Kumppanuuspöytä, refleктоiva Nurmijärvi-työryhmä, ohjausryhmä)
- Nurmijärven kirjastojen Yhdistyspäivät
- Oppilaitosyhteistyö (Keuda, Humak, Laurea)
- Jotenkin muuten, miten?

3. Onko eri toimijoiden välinen yhteistyö muuttunut tai muuttumassa Nurmijärvellä osaltaan Tukipolkuja-hankkeen koordinoiman yhteistoiminnan myötä?

1 - erittäin paljon muutosta 2 - paljon muutosta 3 - hieman muutosta 4 - vain vähän muutosta 5 - ei lainkaan muutosta 6 - en osaa sanoa

	1	2	3	4	5	6
Järjestöjen välisessä yhteistyössä	○	○	○	○	○	○
Järjestö- kuntayhteistyössä	○	○	○	○	○	○
Muussa yhteistyössä yli sektorirajojen (esimerkiksi oppilaitos-järjestöyhteistyö, oppilaitos-kuntayhteistyö)	○	○	○	○	○	○

4. Miten kuvailisit muutosta?

5. Millä tavoin koet mahdollisen yhteistyön vaikuttaneen/vaikuttavan oman jäsenistösi/asiakkaidesi/kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen?

6. Onko järjestöjen välisessä ja/tai yli sektorirajojen yhteistyössä (esimerkiksi

järjestö-kuntayhteistyö, oppilaitosyhteistyö) mielestäsi jotakin haasteita?

1 - ei mitään haasteita 2 - ei juurikaan haasteita 3 - hieman haasteita 4 - paljon haasteita
5 - erittäin paljon haasteita 6 - en osaa sanoa

	1	2	3	4	5	6
Järjestöjen välisessä yhteistyössä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
järjestö-kuntayhteistyössä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muussa yli sektorirajojen yhteistyössä (esimerkiksi oppilaitos- järjestöyhteistyössä, oppilaitos-kuntayhteistyössä)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Miten kuvailisit haasteita?

8. Voidaanko yhteiskehitetyillä toimintamalleilla vähentää tai jopa poistaa näitä haasteita? Entäpä mitä itse voisit/taustayhteisösi voisi tehdä mahdollisten haasteiden poistamiseksi?

9. Onko Tukipolkuja-hankkeen toiminta vaikuttanut jotenkin yhdistyksesi/taustayhteisösi toimintaan tai omaan toimintaasi/työhösi (esimerkiksi uusia ideoita toiminnan näkyvyyden edistämiseen, uudenlaista asennoitumista yhteistyöhön tms.) Kuvaile omin sanoin mahdollisia vaikutuksia.

10. 1.10.2015 järjestetyssä Hyvinvointitalkoot – Yli sektorirajojen Kumppanuusfoorumissa nousi paljon oivia yhteistyöideoita (työpajat: lapset ja lapsiperheet, nuoret ja perheet, työkäiset, ikäihmiset, turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö). Onko sinulla tiedossasi joku/jotkut näistä ideoista, joka on lähtenyt jo etenemään ja/tai entisestään jalostumaan kohti käytäntöä?

11. Onko sinulla kehittämissuhteita Tukipolkuja- hankkeen päättymisen jälkeiselle ajalle järjestöjen välisen ja/tai yli sektorirajojen yhteistyön edistämiseksi ja kehittämiseksi?

12. Muita terveisiä:
